

Lag

om välfärdsområden

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte och tillämpningsområde

Syftet med denna lag är att skapa förutsättningar för självstyrelse i förvaltningsområden (*väl-färdsområden*) som är större än en kommun och för att tillgodose möjligheter för invånarna att delta i och påverka välfärdsområdets verksamhet. Lagen syftar också till att främja planmässighet och ekonomisk hållbarhet i välfärdsområdenas verksamhet och att ge välfärdsområdena förutsättningar att stödja sina invånares välfärd.

Denna lag tillämpas på ordnandet av välfärdsområdenas förvaltning och ekonomi och på välfärdsområdenas i 4 § 2 mom. avsedda verksamhet, om inte något annat föreskrivs genom lag.

2 §

Välfärdsområdenas ställning

Ett välfärdsområde är ett offentligrättsligt samfund som har självstyre inom sitt område enligt vad som föreskrivs i denna lag.

3 §

Välfärdsområdenas medlemmar

Medlemmar av ett välfärdsområde är

- 1) de vars hemkommun enligt lagen om hemkommun (201/1994) finns inom det område som välfärdsområdet omfattar (*invånare i välfärdsområdet*),
- 2) kommunerna inom det område som välfärdsområdet omfattar,
- 3) sammanslutningar och stiftelser som har hemort i en kommun inom det område som välfärdsområdet omfattar,
- 4) de som äger eller besitter fast egendom inom det område som välfärdsområdet omfattar.

4 §

Välfärdsområdeskoncernen och välfärdsområdets verksamhet

En sammanslutning där ett välfärdsområde har bestämmande inflytande enligt 1 kap. 5 § eller 6 § 2 mom. i bokföringslagen (1336/1997) är dottersammanslutning till välfärdsområdet. Välfärdsområdet och dess dottersammanslutningar bildar en välfärdsområdeskoncern. Vad som i denna lag föreskrivs om välfärdsområdets dottersammanslutningar tillämpas även på stiftelser som välfärdsområdet har bestämmande inflytande över.

Utöver välfärdsområdets och välfärdsområdeskoncernens verksamhet omfattar välfärdsområdets verksamhet även deltagande i samarbete mellan välfärdsområden samt övrig verksamhet som grundar sig på ägande, avtal och finansiering. I välfärdsområdets verksamhet ingår produktion av tjänster som omfattas av välfärdsområdets organiseringsansvar i både de sammanslutningar och stiftelser som ingår i välfärdsområdeskoncernen och andra sammanslutningar och stiftelser.

5 §

Välfärdsområden och landskapsindelning

Bestämmelser om välfärdsområden och om landskapsindelningen vid inrättande av välfärdsområdena finns i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen (/).

Bestämmelser om ändring av välfärdsområden finns i lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap (/).

2 kap.

Välfärdsområdets uppgifter och organiseringsansvar

6 §

Välfärdsområdets uppgifter

Utöver de uppgifter som välfärdsområdet ska sköta enligt lag kan det dessutom inom sitt område åta sig att sköta uppgifter som stöder dess lagstadgade uppgifter. Skötseln av en uppgift som välfärdsområdet åtagit sig får inte till sin omfattning vara sådan att den äventyrar skötseln av välfärdsområdets lagstadgade uppgifter.

Välfärdsområdet får inom sitt område eller i samarbete med ett annat välfärdsområde även inom det område som välfärdsområdet omfattar bedriva affärsverksamhet med låg risk, om affärsverksamheten stöder genomförandet av välfärdsområdets lagstadgade uppgifter. Bestämmelser om välfärdsområdets verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden finns i 15 kap.

Välfärdsområdet får med stöd av Europeiska unionens lagstiftning eller en internationell överenskommelse

1) inom sitt område eller en annan stats område sköta i 1 mom. avsedda uppgifter i samarbete med en myndighet i den andra staten,

2) inom sitt område eller en annan stats område i samarbete med en myndighet i den andra staten sköta en sådan uppgift i anknytning till sitt uppgiftsområde enligt 1 mom. som hör till myndigheten i den andra staten.

Välfärdsområdet får med stöd av avtal av staten överta ansvaret för att sköta en sådan uppgift i anknytning till sitt uppgiftsområde enligt 1 mom. som gäller genomförande av en internationell överenskommelse.

7 §

Organiseringsansvar

VälårsdsomrÅdet svarar f6r organiseringen av sina lagstadgade uppgifter, f6r tillgodoseendet av sina invÅnares lagstadgade rÅttigheter och f6r samordningen av tÅnsteheleheterna samt svarar i frÅga om de tÅnster som organiseras och andra ÅtgÅrder f6r

- 1) lika tillgÅng till tÅnster och ÅtgÅrder,
- 2) faststÅllandet av behovet av tÅnster och ÅtgÅrder samt deras mÅngd och kvalitet,
- 3) valet av sÅtt att producera tÅnster och ÅtgÅrder,
- 4) styrningen och tillsynen av tÅnster och ÅtgÅrdernas produktion,
- 5) ut6vandet av myndigheternas beh6righet.

VelårsdsomrÅdet fÅr sk6ta sina uppgifter sjÅlvt eller avtala om 6verf6ring av organiseringsansvaret pÅ ett annat velårsdsomrÅde. Dessutom fÅr organiseringen av uppgifterna samlas pÅ ett eller flera velårsdsomrÅden, om det År n6dvÅndigt f6r att f6rbÅttra kvaliteten och tillgÅngen pÅ tÅnster eller garantera tillrÅckliga personalresurser och andra resurser eller tillrÅcklig sÅrskild expertis som beh6vs f6r uppgiften i frÅga, eller om det År n6dvÅndigt av nÅgon annan motsvarande och grundad anledning.

VelårsdsomrÅdet svarar f6r finansieringen av sina uppgifter Åven om organiseringsansvaret har 6verf6rts pÅ ett annat velårsdsomrÅde eller nÅr ett annat velårsdsomrÅde enligt lag svarar f6r sk6tseln av uppgiften.

8 §

6verf6ring av uppgifter mellan velårsdsomrÅdet och kommunerna

VelårsdsomrÅdet kan med st6d av avtal sk6ta sÅdana kommunala uppgifter som inte h6r till kommunens uppgifter enligt lag. En f6rutsÅttning f6r sk6tseln av sÅdana uppgifter År att alla kommuner inom det omrÅde som velårsdsomrÅdet omfattar deltar i ingÅendet av avtalet, att kommunerna har anvisat velårsdsomrÅdet finansiering f6r sk6tseln av uppgifterna och att de uppgifter som sk6ts hÅnf6r sig till velårsdsomrÅdets uppgiftsomrÅde.

VelårsdsomrÅdet kan 6cksÅ enligt vad som sÅrskilt f6reskrivs i lag avtala om 6verf6ring av organiseringsansvaret f6r en uppgift pÅ en eller flera sÅdana kommuner som enligt velårsdsomrÅdets bed6mning har tillrÅckliga ekonomiska och andra resurser att fullg6ra uppgiften.

9 §

Produktion av tÅnster

Om inte nÅgot annat f6reskrivs genom lag, fÅr velårsdsomrÅdet producera de tÅnster som omfattas av dess organiseringsansvar sjÅlvt eller i samarbete med andra velårsdsomrÅden eller enligt avtal skaffa dem av andra tÅnsteproduceter. SÅrskilda bestÅmmelser gÅller f6r anvÅndningen av servicesedlar.

VelårsdsomrÅdet kan anf6rtro offentliga f6rvaltningsuppgifter Åt andra Ån myndigheter endast om det f6reskrivs sÅrskilt genom lag.

Åven om velårsdsomrÅdet skaffar tÅnster av en annan tÅnsteproducent, kvarstÅr organiseringsansvaret hos velårsdsomrÅdet. TÅnsteproducentens ansvar f6r tÅnster bestÅms ytterligare enligt vad som f6reskrivs i denna eller nÅgon annan lag, och enligt vad velårsdsomrÅdet och tÅnsteproducenten har avtalat om ansvarsf6rdelningen.

10 §

Uppfyllande av produktionsansvaret och tillsynen över det

Välårsområdet ska säkerställa att andra tjänsteproducerer som producerar tjänster som omfattas av välårsområdets organiseringsansvar har tillräckliga professionella, verksamhetsmässiga och ekonomiska förutsättningar för att sörja för produktionen av tjänsterna. Välårsområdet ska se till att dess förvaltningsstadga och avtalen med privata tjänsteproducerer innehåller de bestämmelser som behövs för att välårsområdets organiseringsansvar ska bli uppfyllt.

Välårsområdet ska styra och övervaka den tjänsteproduktion som omfattas av dess organiseringsansvar. Välårsområdet har trots sekretessbestämmelserna rätt att av privata tjänsteproducerer och deras underleverantörer avgiftsfritt få de uppgifter och utredningar som är nödvändiga för kontroll av förutsättningarna för att tjänsterna produceras på behörigt sätt och för att genomföra tillsynen. En myndighet i välårsområdet har dessutom för kontroll av förutsättningarna för att tjänsterna produceras på behörigt sätt och för att genomföra tillsynen rätt att inspektera den privata tjänsteproducerens och dess underleverantörs lokaler och utrustning och då få tillträde till lokaler och utrymmen som den privata tjänsteproduceren och dess underleverantör förfogar över. Inspektionsrätten gäller dock inte utrymmen som används för boende av permanent natur, om inte inspektionen är nödvändig för att trygga kundens ställning och rättigheter och ändamålsenliga tjänster. På inspektioner tillämpas i övrigt 39 § i förvaltningslagen (434/2003).

3 kap.

Välårsområdets förhållande till staten och kommunerna

11 §

Uppföljning och laglighetsövervakning av välårsområdena

Finansministeriet följer allmänt välårsområdenas verksamhet och ekonomi och ser till att välårsområdenas självstyrelse beaktas vid beredningen av lagstiftning som gäller välårsområdena.

Regionförvaltningsverket kan med anledning av klagomål undersöka om välårsområdet har iakttagit gällande lag.

12 §

Välårsområdenas ekonomi som en del av planen för de offentliga finanserna

I planen för de offentliga finanserna bedöms om välårsområdenas finansiering är tillräcklig för skötseln av deras uppgifter både som en helhet och med avseende på varje välårsområde (*finansieringsprincipen*). Bestämmelser om planen för de offentliga finanserna finns i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna (869/2012) och i bestämmelser som utfärdas med stöd av den. I planen behandlas dessutom välårsområdenas uppgifter, skyldigheter och ekonomi samt statens ekonomiska åtaganden i fråga om välårsområdenas ekonomi.

Planen för de offentliga finanserna styr ministerierna när de bereder den lagstiftning och styrning som gäller välårsområdena.

13 §

Delegationen för välfärdsområdenas ekonomi och förvaltning

I anslutning till finansministeriet finns delegationen för välfärdsområdenas ekonomi och förvaltning som ska främja genomförandet av de strategiska riktlinjerna för välfärdsområdenas ekonomi och välfärdsområdenas självstyrelse samt samarbetet mellan statliga och regionala aktörer.

Delegationens uppgift är att

1) följa och utvärdera hur välfärdsområdenas ekonomi har utvecklats och kommer att utvecklas samt hur statens finansiering till välfärdsområdena och välfärdsområdenas övriga interna finansiering har utvecklats och kommer att utvecklas,

2) behandla lagstiftning, lagstiftningsprojekt och andra statliga åtgärder som är principiellt viktiga och vittsyftande med avseende på välfärdsområdenas ekonomi och självstyrelse.

Delegationen tillsätts av statsrådet för fyra år i sänder. I delegationen ingår representanter för välfärdsområdena, finansministeriet och övriga ministerier som ansvarar för styrningen av välfärdsområdena i deras uppgifter.

Närmare bestämmelser om delegationens uppgifter, sammansättning och sektioner får utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Samråd mellan välfärdsområdet och kommunerna

Välfärdsområdet och kommunerna inom dess område ska åtminstone för varje fullmäktigeperiod förhandla om samarbetet, målen och arbetsfördelningen vid skötseln av sina uppgifter. Vid förhandlingarna kan det avtalas åtminstone om de samarbetsstrukturer och verksamhetsmodeller samt den kommunikation som samarbetet kräver.

15 §

Välfärdsrådets fullmakt att uppta lån

Statsrådet ska årligen på förslag av finansministeriet fastställa beloppet av välfärdsrådets fullmakt för varje räkenskapsperiod för välfärdsområdet att uppta långfristiga lån. Välfärdsområdet får uppta lån till det belopp som fastställs i beslutet för att finansiera investeringar i enlighet med den investeringsplan som avses i 16 §. Statsrådets tidigare beslut om fullmaktsbeloppet tas i beaktande i beloppet av fullmakten att uppta lån. Statsrådets beslut grundar sig på den i 12 § avsedda planen för de offentliga finanserna samt på beloppet i den i 2 mom. avsedda fullmakten för välfärdsområdet att uppta lån. Om balansen i de offentliga finanserna, statsfinanserna eller välfärdsrådets finanser försvagas avsevärt och exceptionellt, kan välfärdsrådets fullmakt att uppta lån fastställas till ett mindre belopp än vad som anges i 2 mom.

Välfärdsrådets fullmakt att uppta lån utgörs av skillnaden mellan det maximibelopp som grundar sig på välfärdsrådets kalkylmässiga låneskötselbidrag och det estimerade lånebeloppet i början av räkenskapsperioden. Det kalkylmässiga låneskötselbidraget räknas ut med en formel där räntekostnaderna läggs till årsbidraget i resultaträkningen och summan divideras med summan av räntekostnaderna och de kalkylmässiga amorteringarna. De kalkylmässiga amorteringarna fås genom att lånebeloppet i balansräkningen divideras med tio. När beloppet av fullmakten att uppta lån räknas ut är värdet på det kalkylmässiga låneskötselbidraget ett (1).

Som värde för årsbidraget används värdet enligt välfärdsområdets budget för året före räkenskapsperioden, vilket kan rättas utifrån uppgifterna i den i 120 § avsedda uppföljningen av ekonomin.

Statsrådet ska ändra den fastställda fullmakten för välfärdsområdet att uppta lån, om investeringen är nödvändig för kontinuiteten i produktionen av de tjänster som omfattas av välfärdsområdets organiseringsansvar eller för att trygga de tjänster som förutsätts i lagstiftningen och investeringsbehovet inte kan täckas på något annat sätt. Beslut om ändring av fullmakten att uppta lån kan fattas på ansökan av välfärdsområdet eller på initiativ av finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet eller inrikesministeriet.

För beredningen av det beslut som avses i 3 mom. ska finansministeriet tillsätta en beredningsgrupp till vilken finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, inrikesministeriet och det berörda välfärdsområdet utser sina representanter. Beredningsgruppens uppgift är att bedöma förutsättningarna att ändra fullmakten att uppta lån och beloppet av den behövliga fullmakten att uppta lån samt de villkor som ska gälla för välfärdsområdet. Bedömningen ska bygga på en övergripande bedömning som gjorts utifrån uppgifterna om välfärdsområdets ekonomi och verksamhet.

16 §

Investeringsplan

Välfärdsområdet ska årligen utarbeta en investeringsplan för de investeringar inom välfärdsområdeskoncernen som påbörjas under de fyra räkenskapsperioder som följer på följande räkenskapsperiod och för finansieringen av dem. Investeringsplanen ska innehålla uppgifter om investeringar och avtal som motsvarar investeringar. Dessutom ska planen innehålla uppgifter om planerade överlåtelser av välfärdsområdets lokaler och fastigheter samt andra tillgångar med lång verkningstid. Investeringsplanen består av en delplan för social- och hälsovården och en delplan för räddningsväsendet. Investeringsplanen får inte strida mot välfärdsområdets i 15 § avsedda fullmakt att uppta lån.

Ett förslag till investeringsplan ska lämnas till finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och inrikesministeriet före utgången av kalenderåret. Bestämmelser om de delplaner till investeringsplanen som gäller social- och hälsovården och räddningsväsendet och om förfarandet för godkännande av investeringsplanen finns i 25 och 26 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård (/) och i 11 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet (/).

17 §

Statsborgen

Statsrådet kan utan krav på motsäkerheter men annars på de villkor det bestämmer ställa statlig propriëborgens för ett lån som välfärdsområdet tagit upp inom ramen för den i 15 § avsedda fullmakten att uppta lån. Om det har ställts säkerhet för lånet, beviljas statsborgen dock som fyllnadsborgen i förhållande till den säkerhet som ställts. Den fastighet som ett lån gäller får inte ställas som säkerhet utan samtycke av statsrådet.

På borgen enligt denna paragraf tillämpas i övrigt vad som föreskrivs i lagen om statens långivning samt statsborgen och statsgaranti (449/1988).

Borgensförbindelser som avses i denna paragraf får omfatta högst det belopp som riksdagen i samband med behandlingen av statsbudgeten har beviljat fullmakt för.

18 §

Tillsyn över statsborgen

Statskontoret svarar för administrationen av och tillsynen över statsborgen. Statskontoret har rätt att få de uppgifter och utredningar som avses i 15 a § i lagen om statens långivning samt statsborgen och statsgaranti.

Beviljaren av det lån som omfattas av statsborgen kan bytas, lånet kan överföras på någon annan och amorteringsprogrammet, räntan och övriga villkor för lånet samt säkerheten för lånet kan ändras under den tid borgen gäller, om Statskontoret godkänner ändringen. Beslut om godkännande av en ändring som avses i detta moment ska dock fattas av statsrådet, om ändringen gäller ett lån vars återstående kapital uppgår till minst 20 miljoner euro eller om den ändring som görs i lånet annars är exceptionellt betydande med tanke på statens borgensansvar.

19 §

Lånebeviljarens skyldigheter i samband med statsborgen

För att statsborgen ska gälla krävs att lånebeviljaren sköter det lån som borgen gäller i enlighet med denna lag och god banksed. Under den tid statsborgen är i kraft är lånebeviljaren skyldig att bevaka statens intressen, att i enlighet med Statskontorets föreskrifter underrätta kontoret om försenade lånebetalningar och att iaktta Statskontorets övriga föreskrifter.

20 §

Borgensättning och regressrätt

Statskontoret betalar av statens medel borgensättning till lånebeviljaren när ett lån som omfattas av statsborgen har förfallit till betalning och uppsägningsåtgärden har riktats mot både gäldenären och borgensmannen. Om statsborgen har beviljats som fyllnadsborgen, betalas borgensättning när lånebeviljarens slutliga förlust har klarlagts efter det att gäldenärens insolvens har konstaterats och den egendom som utgör säkerhet har sålts. Om lånebeviljaren, efter det att borgensättning har betalats, lyckas driva in sådana amorteringar, räntor eller andra avgifter som låntagaren inte har betalat, ska lånebeviljaren redovisa de indrivna medlen till Statskontoret.

Om lånebeviljaren inte har iakttagit denna lag eller föreskrifter som meddelats med stöd av den eller god bank- eller indrivningssed vid beviljandet av ett lån som omfattas av statsborgen eller vid skötseln av lånet eller dess säkerheter och förfarandet har kränkt borgensmannens fördel, kan Statskontoret besluta att borgensättningen delvis eller helt och hållet lämnas obetald.

Statskontoret har rätt att hos låntagaren återkräva borgensättning som betalats till lånebeviljaren inklusive dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Dröjsmålsräntan räknas från den tidpunkt då borgensättningen har betalats till lånebeviljaren.

21 §

Det nationella kompetenscentret för lokal- och fastighetsförvaltning

Kompetenscentret för lokal- och fastighetsförvaltning är ett aktiebolag som ägs gemensamt av välfärdsområdena och där staten kan vara delägare. Kompetenscentret har till uppgift att förvalta välfärdsområdenas gemensamma lokaldatasystem och tillhörande tjänster samt att årligen lämna välfärdsområdena och statsrådet en redogörelse för de investeringsbeslut som välfärdsområdena fattat om lokalerna och deras konsekvenser för välfärdsområdenas ekonomi.

Dessutom kan välfärdsområdena ålägga kompetenscentret andra uppgifter som gäller lokal- eller fastighetsförvaltning. Ett välfärdsområde får inte sälja, pantsätta eller på annat sätt överlåta aktier i kompetenscentret till andra än ett annat välfärdsområde eller staten.

Kunder hos kompetenscentret är delägarna och de sammanslutningar som kontrolleras av välfärdsområdena och som sköter uppgifter inom kompetenscentrets ansvarsområde och inte bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden på det sätt som avses i 131 §. Välfärdsområdena och deras dottersammanslutningar ska använda det lokaldatasystem och tillhörande tjänster som avses i 1 mom. samt, om välfärdsområdena kommer överens om det, andra tjänster som kompetenscentret producerar.

Kompetenscentret har rätt att på begäran få de uppgifter och handlingar som det behöver för att sköta sina uppgifter av välfärdsområdena, välfärdsområdenas dottersammanslutningar och kommunerna, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna och bestämmelserna om behandlingen av personuppgifter. Välfärdsområdena har rätt att av kompetenscentret få de uppgifter och handlingar som de anser sig behöva för att styra och övervaka centret, planera välfärdsområdets investeringar och göra upp välfärdsområdets verksamhetsplaner, ekonomiplaner och bokslut. Ministerierna har rätt att av kompetenscentret få de uppgifter de anser sig behöva för styrningen, finansieringen och övervakningen av välfärdsområdena.

Närmare bestämmelser om kompetenscentrets uppgifter och om vilka tjänster som omfattas av skyldigheten att anlita tjänster får utfärdas genom förordning av statsrådet. Innan en sådan statsrådsförordning utfärdas ska välfärdsområdena och i behövlig utsträckning välfärdsområdenas dottersammanslutningar höras.

AVDELNING II

DEMOKRATI OCH PÅVERKAN

4 kap.

Välfärdsområdesfullmäktige

22 §

Välfärdsområdesfullmäktiges uppgifter

Välfärdsområdet har ett välfärdsområdesfullmäktige som ansvarar för välfärdsområdets verksamhet och ekonomi samt utövar välfärdsområdets beslutanderätt.

Välfärdsområdesfullmäktige fattar beslut om

- 1) välfärdsområdesstrategin,
- 2) välfärdsområdets förvaltningsstadga,
- 3) välfärdsområdets budget och ekonomiplan,
- 4) principerna för ägarstyrningen samt koncerndirektiv,
- 5) de mål för verksamheten och ekonomin som sätts upp för affärsverk,
- 6) grunderna för skötseln av tillgångarna och för finansierings- och placeringsverksamheten,
- 7) grunderna för den interna kontrollen och riskhanteringen,
- 8) de allmänna grunderna för de avgifter som tas ut för tjänster och andra prestationer samt de kundavgifter som tas ut för tjänster som omfattas i välfärdsområdets organiseringsansvar,
- 9) ingående av borgensförbindelse eller ställande av annan säkerhet för annans skuld,
- 10) valet av ledamöter i organ, om inte något annat föreskrivs nedan,
- 11) grunderna för de förtroendevaldas ekonomiska förmåner,
- 12) valet av revisorer för välfärdsområdet,
- 13) utseendet av redovisningsskyldiga,
- 14) godkännande av välfärdsområdets bokslut samt ansvarsfrihet,

15) annat som välfärdsområdesfullmäktige enligt gällande bestämmelser eller föreskrifter ska besluta om.

23 §

Välfärdsområdesval

Ledamöterna och ersättarna i välfärdsområdesfullmäktige utses genom val som förrättas i välfärdsområdet (*välfärdsområdesval*). Välfärdsområdesfullmäktiges mandattid är fyra år och den börjar vid ingången av juni månad valåret.

Välfärdsområdesval är direkta, hemliga och proportionella. Alla röstberättigade har lika rösträtt.

Bestämmelser om förrättandet av välfärdsområdesval finns i vallagen (714/1998).

24 §

Antalet ledamöter i fullmäktige

Välfärdsområdesfullmäktige beslutar hur många ledamöter fullmäktige ska ha. Antalet ska enligt följande bestämmas till ett udda tal enligt antalet invånare i välfärdsområdet:

Antal invånare	Antal ledamöter minst
högst 200 000	59
200 001 — 400 000	69
400 001 — 600 000	79
över 600 000	89

Om välfärdsområdesfullmäktige inte fattar något beslut om antalet ledamöter, ska det minimala antalet ledamöter som anges i lagen väljas. Om välfärdsområdesfullmäktige fattar beslut om ett större antal ledamöter än minimumantalet eller om ett tidigare beslut ändras, ska justitieministeriet underrättas om detta före utgången av året före valåret. Välfärdsområdesfullmäktiges beslut om antalet ledamöter får verkställas innan det har vunnit laga kraft.

Invånarantalet enligt denna paragraf bestäms enligt de uppgifter som vid utgången av den 30 november året före valåret finns i det befolkningsdatasystem som avses i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (661/2009).

25 §

Ersättare i fullmäktige

Till ersättare för fullmäktigeledamöterna väljs av de första icke invalda kandidaterna från varje valförbund, parti och gemensam lista i valet ett lika stort antal som antalet ledamöter, dock minst två. En ledamot som blivit vald i egenskap av kandidat för en valmansförening utanför de gemensamma listorna har ingen ersättare.

Om det konstateras att en ledamot har förlorat sin valbarhet eller om en ledamot har befriats från sitt uppdrag eller avlidit, kallar fullmäktigeordföranden i dennes ställe för den återstående mandattiden den i ordningen första ersättare från valförbundet, partiet eller den gemensamma listan i fråga som ännu inte kallats till ledamot.

Om välfärdsområdesfullmäktige inte är beslutfört på grund av att ledamöter och ersättare är jäviga, ska valnämnden i välfärdsområdet på begäran av välfärdsområdesfullmäktiges ordförande förordna nya ersättare för fullmäktigeledamöterna med iakttagande av vad som föreskrivs i 1 mom. och i 143 m § i vallagen. De ersättare som förordnats på detta sätt deltar i välfärdsområdesfullmäktiges sammanträden i de ärenden där ledamöterna och ersättarna är jäviga.

26 §

Ordförande och vice ordförande

Välfärdsområdesfullmäktige väljer bland sina ledamöter en ordförande och ett behövligt antal vice ordförande för välfärdsområdesfullmäktiges mandattid, om inte välfärdsområdesfullmäktige har beslutat att de ska ha en kortare mandattid än välfärdsområdesfullmäktiges mandattid. Ordföranden och vice ordförandena väljs vid samma valförrättning.

Välfärdsområdesfullmäktiges ordförande och vice ordförande har rätt att närvara och yttra sig vid välfärdsområdesstyrelsens sammanträden.

27 §

Fullmäktigegrupper och stöd för deras verksamhet

För arbetet i välfärdsområdesfullmäktige kan ledamöterna bilda fullmäktigegrupper. En ledamot kan också ensam bilda en fullmäktigegrupp.

För att förbättra fullmäktigegruppernas verksamhetsförutsättningar kan välfärdsområdet lämna ekonomiskt stöd för verksamheten inom fullmäktigegrupperna och för åtgärder genom vilka fullmäktigegrupperna främjar välfärdsområdets invånares möjligheter att delta och påverka. När stöd beviljas ska stödets användningsändamål specificeras. Stödbeloppet ska uppges i välfärdsområdets bokslut särskilt för varje fullmäktigegrupp.

5 kap.

Invånarnas rätt till inflytande

28 §

Rösträtt i välfärdsområdesval och i folkomröstningar i välfärdsområden

Rösträtt i välfärdsområdesval har de finska medborgare, medborgare i andra medlemsstater i Europeiska unionen och isländska och norska medborgare som fyller 18 år senast på valdagen och vars hemkommun enligt lagen om hemkommun hör till välfärdsområdet i fråga enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet vid utgången av den 51 dagen före valdagen. Rösträtt i välfärdsområdesval har även andra utlänningar som uppfyller villkoren ovan, om de vid nämnda tidpunkt har haft hemkommun i Finland i minst två år.

Rösträtt i välfärdsområdesval har dessutom sådana inom Europeiska unionen eller en i Finland verksam internationell organisation anställda personer och deras familjemedlemmar som fyller 18 år senast på valdagen och som enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet är bosatta i en kommun som hör till välfärdsområdet vid utgången av den 51 dagen före valdagen, om

1) uppgifter om personen på personens begäran har registrerats i befolkningsdatasystemet på det sätt som anges i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, och

2) personen skriftligen senast klockan 16 den 52 dagen före valdagen har gjort en anmälan till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om sin önskan att utöva sin rösträtt i välfärdsområdesval eller kommunalval eller inte skriftligen har återkallat en tidigare anmälan.

På rösträtt i folkomröstningar som ordnas i ett välfärdsområde tillämpas vad som i 1 och 2 mom. föreskrivs om rösträtt i välfärdsområdesval.

29 §

Möjligheter att delta och påverka

Välfärdsområdets invånare och de som använder välfärdsområdets tjänster har rätt att delta i och påverka välfärdsområdets verksamhet. Välfärdsområdesfullmäktige ska sörja för mångsidiga och effektiva möjligheter och sätt att delta och påverka.

Deltagande och inflytande kan främjas i synnerhet genom att

- 1) diskussionsmöten och invånarråd ordnas,
- 2) åsikterna hos invånarna och personer som utnyttjar tjänster och regelbundet eller en längre tid bor eller vistas i välfärdsområdet reds ut innan beslut fattas,
- 3) företrädare för dem som använder tjänsterna väljs in i välfärdsområdets organ,
- 4) tjänsterna planeras och utvecklas tillsammans med dem som använder tjänsterna,
- 5) möjligheter att delta i planeringen av välfärdsområdets ekonomi ordnas,
- 6) invånare samt organisationer och andra sammanslutningar stöds när de tar egna initiativ till att planera och bereda ärenden.

30 §

Initiativrätt

Välfärdsområdets medlemmar har rätt att komma med initiativ i frågor som gäller välfärdsområdets verksamhet. Initiativtagaren ska informeras om de åtgärder som vidtagits med anledning av initiativet.

Initiativet ska i fråga om varje initiativtagare ange de grunder av vilka medlemskapet i välfärdsområdet framgår. Om namnen samlas in på elektronisk väg i ett datanät, ska stark autentisering enligt lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009) användas. När välfärdsområdet behandlar initiativet ska det ge representanter för initiativtagarna tillfälle att bli hörda.

Dessutom har de som använder en tjänst som tillhandahålls av välfärdsområdet rätt att komma med initiativ i frågor som gäller tjänsten.

Välfärdsområdesfullmäktige ska minst en gång om året underrättas om de initiativ som har tagits i frågor som hör till dess behörighet och om de åtgärder som har vidtagits med anledning av initiativen.

31 §

Folkomröstningar i välfärdsområden

Välfärdsområdesfullmäktige kan besluta att en rådgivande folkomröstning ska ordnas inom det område som välfärdsområdet omfattar i en fråga som hör till välfärdsområdets behörighet. Ändring i välfärdsområdesfullmäktiges beslut att ordna folkomröstning får inte sökas genom besvär.

Alla röstberättigade har lika rösträtt. Omröstningen är hemlig.

För väckande av initiativ till en folkomröstning behövs det minst tre procent av de invånare i välfärdsområdet som fyllt 15 år. Välfärdsområdesfullmäktige ska utan dröjsmål avgöra om en folkomröstning enligt initiativet ska ordnas. När välfärdsområdet behandlar initiativet ska det ge representanter för initiativtagarna tillfälle att bli hörda.

Bestämmelser om ordnande av folkomröstningar finns i lagen om förfarandet vid rådgivande folkomröstningar i välfärdsområden och kommuner (656/1990).

32 §

Välfärdsområdets påverkansorgan

Välfärdsområdesstyrelsen ska inrätta ett ungdomsfullmäktige för välfärdsområdet eller en motsvarande påverkansgrupp för unga för att garantera den unga befolkningens möjligheter att delta och påverka, ett äldreråd för välfärdsområdet för att garantera den äldre befolkningens möjligheter att delta och påverka och ett råd för personer med funktionsnedsättning för välfärdsområdet för att garantera möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att delta och påverka. Medlemmarna i dessa påverkansorgan ska väljas bland medlemmarna i motsvarande påverkansorgan i de kommuner som hör till välfärdsområdet på så vis att det från varje sådant kommunalt organ väljs minst en representant. Till påverkansorganen kan dessutom väljas andra personer. Välfärdsområdesstyrelsen ska sörja för påverkansorganens verksamhetsförutsättningar.

Påverkansorganen ska ges möjlighet att påverka planering, beredning, genomförande och uppföljning inom olika verksamheter i välfärdsområdet i frågor som är eller som ett påverkansorgan bedömer vara av betydelse för barnen, de unga, de äldre eller personer med funktionsnedsättning och med hänsyn till de tjänster dessa befolkningsgrupper behöver. Påverkansorganen ska också tas med när former för delaktighet och hörande utvecklas i välfärdsområdet.

33 §

Nationalspråksnämnden och samiska språknämnden

I tvåspråkiga välfärdsområden finns en nationalspråksnämnd. Till medlemmar i nämnden väljs personer som hör till den språkliga minoriteten i välfärdsområdet.

Nationalspråksnämndens uppgift är att

1) utreda, bedöma och uttala sig om hur välfärdsområdesfullmäktiges beslut påverkar hur de språkliga rättigheterna tillgodoses i praktiken,

2) utreda, bedöma och fastställa vilka tjänster den språkliga minoriteten har behov av på sitt eget språk och följa tillgången på tjänsterna och deras kvalitet,

3) utifrån utredningarna, bedömningarna och uppföljningen lägga fram åtgärdsförslag för välfärdsområdesstyrelsen om hur de tjänster och servicekedjor som tillhandahålls på minoritetens språk ska utvecklas och om kraven på personalens språkkunskaper och utvecklingen av språkkunskaperna,

4) i tvåspråkiga välfärdsområden där svenska är minoritetsspråk, komma med förslag om innehållet i ett i 39 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård avsett avtal om samarbetet och arbetsfördelningen mellan tvåspråkiga välfärdsområden, lämna utlåtande om avtalet till välfärdsområdesfullmäktige samt följa fullgörandet av avtalet.

Nämnden kan också ha andra uppgifter som anges i förvaltningsstadgan.

Nämnden ska årligen lämna välfärdsområdesstyrelsen en berättelse om hur tjänsterna på minoritetens språk har genomförts. Välfärdsområdesstyrelsen lämnar välfärdsområdesfullmäktige ett utlåtande om de åtgärder som nämndens berättelse ger anledning till.

Nämndens ordförande har rätt att närvara och yttra sig i välfärdsområdesstyrelsen.

I välfärdsområden där det ingår kommuner som hör till samernas hembygdsområde finns en samisk språknämnd. Till medlemmar i den samiska språknämnden väljs samiskspråkiga personer. Minst 40 procent av nämndens medlemmar ska utses bland de personer som föreslås av sametinget och av den byastämma som avses i 42 § i skollagen (235/1995) så att byastämman föreslår en av dessa personer. På den samiska språknämnden tillämpas med undantag av 2 mom. 4 punkten i övrigt vad som ovan föreskrivs om nationalspråksnämnden.

34 §

Kommunikation

Välfärdsområdet ska informera välfärdsområdets invånare och dem som använder välfärdsområdets tjänster samt organisationer och andra sammanslutningar om välfärdsområdets verksamhet. Välfärdsområdet ska ge tillräcklig information om de tjänster som välfärdsområdet ordnar, välfärdsområdets ekonomi, ärenden som bereds i välfärdsområdet och planer som gäller ärendena, behandlingen av ärendena, beslut som fattats och beslutens effekter. Välfärdsområdet ska informera om hur man kan delta i och påverka beredningen av besluten.

I fråga om beredningen av ärenden som behandlas av organen ska välfärdsområdet se till att de uppgifter som behövs med hänsyn till den allmänna tillgången till information läggs ut på välfärdsområdets webbplats på det allmänna datanätet när föredragningslistan är färdig. Välfärdsområdet ska i sin kommunikation på nätet se till att sekretessbelagda uppgifter inte läggs ut på det allmänna datanätet och att skyddet för privatlivet och skyddet för personuppgifter tillgodoses i kommunikationen.

I kommunikationen ska det användas ett sakligt, klart och begripligt språk och olika invånargrupperns behov ska beaktas. Kommunikationen ska ske med tillgängliga metoder.

AVDELNING III

ORGAN OCH LEDNING

6 kap.

Organen i välfärdsområden

35 §

Organen i välfärdsområden

I varje välfärdsområde ska det förutom välfärdsområdesfullmäktige finnas en välfärdsområdesstyrelse och en revisionsnämnd. Bestämmelser om nationalspråksnämnden och den samiska språknämnden finns i 33 §.

Välfärdsområdesfullmäktige kan tillsätta

1) nämnder som lyder under välfärdsområdesstyrelsen för skötseln av uppgifter av bestående natur,

2) direktioner för skötseln av affärsverk eller andra uppgifter,

3) sektioner i välfärdsområdesstyrelsen och i nämnder och direktioner.

Välfärdsområdesstyrelsen, och med stöd av ett beslut av välfärdsområdesfullmäktige även andra organ, kan tillsätta kommittéer för att sköta vissa uppgifter.

På välfärdsområdesstyrelsens, nämndernas och direktionernas sektioner tillämpas vad som föreskrivs om organet i fråga.

36 §

Organens sammansättning

Välårsområdesfullmäktige kan besluta att

1) något annat organ än välårsområdesfullmäktige utser ledamöterna eller en del av ledamöterna i en direktion,

2) ledamöterna eller en del av ledamöterna i en direktion, enligt de grunder som välårsområdesfullmäktige fastställer, utses på förslag av välårsområdesrådets invånare, välårsområdesrådets anställda eller dem som använder tjänsterna.

En ersättare i ett organ kan också vara ledamot i en sektion. Välårsområdesfullmäktige kan besluta att också andra än personer som är ledamöter och ersättare i organet kan väljas till ledamöter i en sektion, dock inte till ordförande för sektionen.

För organens ledamöter utses personliga ersättare på vilka tillämpas vad som föreskrivs om ordinarie ledamöter.

Bestämmelser om jämställdhet vid valet av ledamöter i organen finns i 4 a § i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986).

37 §

Val av ledamöter i organen och ledamöternas mandattid

Ledamöterna i organen utses för välårsområdesfullmäktiges mandattid, om inte välårsområdesfullmäktige har beslutat att de ska ha en kortare mandattid än välårsområdesfullmäktiges mandattid eller om inte något annat föreskrivs nedan. Om ledamöterna i en sektion utses av ett organ, bestämmer organet samtidigt ledamöternas mandattid. Kommittéer tillsätts för högst det tillsättande organets mandattid.

Ledamöterna i välårsområdesstyrelsen, i revisionsnämnden och i andra nämnder ska utses vid ett sammanträde som välårsområdesfullmäktige håller i juni månad.

38 §

Ordförande och vice ordförande för organen

Välårsområdesfullmäktige och andra organ som ansvarar för valet utser bland dem som valts till ledamöter en ordförande och ett tillräckligt antal vice ordförande för organet. Ordföranden och vice ordförandena väljs vid samma valförrättning.

Välårsområdesfullmäktige kan besluta att välårsområdesfullmäktiges och välårsområdesstyrelsens ordförande och vice ordförande samt nämndernas ordförande ska sköta sitt förtroendeuppdrag på hel- eller deltid.

39 §

Återkallande av förtroendeuppdrag under pågående mandattid

Välårsområdesfullmäktige kan under pågående mandattid återkalla uppdragen för de förtroendevalda som välårsområdesfullmäktige har valt till något av välårsområdesrådets eller välårsområdesstyrelsens organ eller till ett organ som är gemensamt för flera välårsområden, om de eller någon av dem inte har välårsområdesfullmäktiges förtroende. Beslutet om återkallande av uppdrag gäller samtliga förtroendevalda i organet.

Välårsområdesfullmäktige kan under pågående mandattid återkalla uppdragen för ordföranden och vice ordförandena och i de organ som välårsområdesfullmäktige valt, om någon av

dem inte har välfärdsområdesfullmäktiges förtroende. Beslutet om återkallande av uppdrag gäller presidiet i dess helhet.

Ett ärende som gäller återkallande av uppdrag för förtroendevalda eller ett presidium väcks på framställning av välfärdsområdesstyrelsen eller om minst en fjärdedel av ledamöterna i välfärdsområdesfullmäktige har tagit initiativ till det.

40 §

Tillfälliga utskott

När ett i 39 § avsett ärende som gäller återkallande av förtroendeuppdrag eller ett i 47 § avsett ärende som gäller uppsägning av välfärdsområdesdirektören eller förflyttning av välfärdsområdesdirektören till andra uppgifter har väckts, kan välfärdsområdesfullmäktige tillsätta ett tillfälligt utskott för att bereda ärendet. Utskottets ledamöter ska vara ledamöter eller ersättare i fullmäktige.

Ett tillfälligt utskott kan också tillsättas för att avge utlåtanden och granska förvaltningen.

Det tillfälliga utskottet ska inhämta välfärdsområdesstyrelsens utlåtande i de ärenden som det ska bereda.

Om välfärdsområdesstyrelsen har ledamöter och ersättare som är jäviga att sköta uppgifter som åligger välfärdsområdesstyrelsen enligt 42 eller 43 § och välfärdsområdesstyrelsen därför inte är beslutför, ska välfärdsområdesfullmäktige tillsätta ett tillfälligt utskott för att sköta de av välfärdsområdesstyrelsens ärenden som ledamöterna och ersättarna i styrelsen är jäviga att behandla. På valbarheten till ledamot i ett utskott som tillsätts för denna uppgift tillämpas vad som föreskrivs om valbarhet till ledamot i välfärdsområdesstyrelsen, och på utskottet tillämpas i övrigt vad som föreskrivs om välfärdsområdesstyrelsen. Mandattiden för ett tillfälligt utskott som tillsätts för denna uppgift upphör när behandlingen av ärendena i fråga har upphört i välfärdsområdet.

7 kap.

Ledningen av välfärdsområdet samt välfärdsområdesstyrelsen

41 §

Välfärdsområdesstrategi

Välfärdsområdet ska ha en strategi, i vilken välfärdsområdesfullmäktige beslutar om de långsiktiga målen för välfärdsområdets verksamhet och ekonomi. I välfärdsområdesstrategin ska hänsyn tas till

- 1) främjandet av invånarnas välfärd inom välfärdsområdets uppgiftsområde,
- 2) de strategiska riktlinjerna för ordnande och produktion av tjänster,
- 3) de mål för tjänsterna som sätts upp i lagar som gäller välfärdsområdets uppgifter,
- 4) ägarpolitiken,
- 5) personalpolitiken,
- 6) invånarnas möjligheter att delta och påverka.

I tvåspråkiga välfärdsområden och i välfärdsområdet som avses i 33 § 6 mom. ska strategin ta hänsyn till tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna vid ordnandet och produktionen av tjänster i välfärdsområdet.

Välfärdsområdesstrategin ska grunda sig på en bedömning av läget i välfärdsområdet vid den tidpunkt då strategin utarbetas samt av framtida förändringar i omvärlden och deras inverkan på fullgörandet av välfärdsområdets uppgifter. I strategin ska det också anges hur genomförandet av strategin utvärderas och följs upp.

Bestämmelser om beaktandet av strategin när välfärdsområdets budget och ekonomiplan görs upp finns i 115 §. Strategin ska ses över åtminstone en gång under välfärdsområdesfullmäktiges mandattid.

42 §

Ledningen av välfärdsområdet

Välfärdsområdets verksamhet leds i enlighet med den välfärdsområdesstrategi som välfärdsområdesfullmäktige har godkänt.

Välfärdsområdesstyrelsen leder välfärdsområdets verksamhet, förvaltning och ekonomi.

Välfärdsområdets förvaltning, skötseln av välfärdsområdets ekonomi samt välfärdsområdets övriga verksamhet leds av en välfärdsområdesdirektör, som är underställd välfärdsområdesstyrelsen.

43 §

Välfärdsområdesstyrelsens uppgifter

Välfärdsområdesstyrelsen ska

- 1) svara för välfärdsområdets förvaltning och skötseln av välfärdsområdets ekonomi,
- 2) svara för beredningen och verkställigheten av välfärdsområdesfullmäktiges beslut och för tillsynen över beslutens laglighet,
- 3) bevaka välfärdsområdets intresse och, om inte något annat anges i förvaltningsstadgan, företräda välfärdsområdet och föra välfärdsområdets talan,
- 4) företräda välfärdsområdet som arbetsgivare och svara för välfärdsområdets personalpolitik,
- 5) svara för samordningen av välfärdsområdets verksamhet,
- 6) svara för ägarstyrningen av välfärdsområdeskoncernen samt för styrningen och övervakningen av andra som producerar tjänster som omfattas av välfärdsområdets organiseringsansvar,
- 7) sörja för välfärdsområdets interna kontroll och ordnandet av riskhanteringen,
- 8) sörja för ordnandet av internrevision av välfärdsområdet.

Bestämmelser om välfärdsområdesstyrelsens uppgifter inom ägarstyrningen av välfärdsområdeskoncernen och koncernövervakningen finns i 50 §.

44 §

Välfärdsområdesstyrelsens ordförande

Välfärdsområdesstyrelsens ordförande leder den politiska samverkan som krävs för fullgörandet av välfärdsområdesstyrelsens uppgifter. Bestämmelser om övriga uppgifter för välfärdsområdesstyrelsens ordförande finns i förvaltningsstadgan.

45 §

Välfärdsområdesdirektör

Välfärdsområdesdirektören väljs av välfärdsområdesfullmäktige. Välfärdsområdesdirektören kan väljas tills vidare eller för viss tid och står i tjänsteförhållande till välfärdsområdet.

Om ingen i valet av välfärdsområdesdirektör har fått över hälften av de avgivna rösterna, förrättas ett nytt val mellan de två som har fått flest röster. Den som i detta val har fått flest röster blir vald.

Välårsdsområdesdirektören har rätt att föra välårsdsområdesstyrelsens talan och att få upplýsningar av välårsdsområdes myndigheter och ta del av deras handlingar, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna.

46 §

Direktörsavtal

Välårsdsområdet och välårsdsområdesdirektören ska ingå ett direktörsavtal, i vilket det avtalas om förutsättningar för ledningen av välårsdsområdet. Direktörsavtalet godkänns av välårsdsområdesstyrelsen.

I direktörsavtalet kan det bestämmas om arbetsfördelningen mellan välårsdsområdesdirektören och välårsdsområdesstyrelsens ordförande vid ledningen av välårsdsområdet. När bestämmelser om arbetsfördelningen tas in i avtalet ska det som anges i förvaltningsstadgan beaktas.

I direktörsavtalet kan det bestämmas om förfarandet för avgörande av meningsskiljaktigheter i anslutning till skötseln av välårsdsområdesdirektörens tjänst på annat sätt än enligt förfarandet i 47 §. I direktörsavtalet kan det då utöver förfarandet avtalas om det avgångsvederlag som ska betalas till direktören.

47 §

Uppsägning av direktören eller förflyttning till andra uppgifter

Välårsdsområdesfullmäktige kan säga upp välårsdsområdesdirektören eller förflytta direktören till andra uppgifter, om denne har förlorat välårsdsområdesfullmäktiges förtroende.

Saken väcks på framställning av välårsdsområdesstyrelsen eller om minst en fjärdedel av ledamöterna i välårsdsområdesfullmäktige har tagit initiativ till det. När saken bereds ska direktören underrättas om vad förlusten av förtroende grundar sig på och ges tillfälle att bli hörd.

För uppsägning eller förflyttning av direktören till andra uppgifter krävs att minst två tredjedelar av alla ledamöter i välårsdsområdesfullmäktige understöder beslutet. Beslutet får verkställas omedelbart. Samtidigt kan direktören befrias från sina uppgifter.

48 §

Ägarstyrning

Med ägarstyrning avses åtgärder genom vilka välårsdsområdet som ägare eller medlem medverkar i förvaltningen och verksamheten i ett bolag eller en annan sammanslutning.

Ägarstyrningen kan gälla avtal om bolagsbildning, bestämmelser i bolagsordningen, avtal om produktion av tjänster och andra avtal, personval och anvisningar till personer som företräder välårsdsområdet i olika sammanslutningar samt utövande av välårsdsområdes bestämmelse inflytande annars samt i andra motsvarande omständigheter.

49 §

Verksamhet i välårsdsområdes dattersammanslutningar och koncerndirektiv

Genom ägarstyrningen ska det ses till att välårsdsområdeskoncernens intresse som helhet beaktas i verksamheten i välårsdsområdes dattersammanslutningar. Ägarstyrningen ska säkerställa lika tillgång till tjänster samt tjänsternas kvalitet, genomslag och kostnadseffektivitet i

verksamheten i välfärdsområdets dottersammanslutningar. Ägarstyrningen ska också säkerställa öppenhet och kommunikation samt tjänsteanvändarnas och välfärdsområdets invånares möjligheter att delta och påverka.

I sammansättningen av styrelserna för välfärdsområdets dottersammanslutningar ska en med tanke på sammanslutningens verksamhetsområde tillräcklig sakkunskap om ekonomin och affärsverksamheten beaktas.

Koncerndirektivet tillämpas på ägarstyrningen av välfärdsområdets dottersammanslutningar och i tillämpliga delar på ägarstyrningen av intressesammanslutningar.

I koncerndirektivet ska det meddelas behövliga bestämmelser åtminstone om

- 1) planeringen och styrningen av välfärdsområdeskoncernens ekonomi och investeringar,
- 2) ordnandet av koncernövervakningen, rapporteringen och riskhanteringen,
- 3) informationen och tryggad rätt för välfärdsområdets förtroendevalda att få upplysningar,
- 4) skyldigheten att inhämta välfärdsområdets åsikt före beslutsfattandet,
- 5) koncernens interna tjänster,
- 6) sammansättningen och utnämningen av styrelserna för välfärdsområdets dottersammanslutningar,
- 7) en god förvaltnings- och ledningspraxis i välfärdsområdets dottersammanslutningar,
- 8) välfärdsområdeskoncernens beredskapsplanering, beredskap och samordningen av dem inom välfärdsområdeskoncernen.

50 §

Koncernledning

Till välfärdsområdets koncernledning hör välfärdsområdesstyrelsen, välfärdsområdesdirektören och andra i förvaltningsstadgan angivna myndigheter. Koncernledningens uppgifter och behörighetsfördelning fastställs i förvaltningsstadgan.

Koncernledningen svarar för genomförandet av ägarstyrningen i välfärdsområdeskoncernen och för ordnandet av koncernövervakningen, om inte något annat bestäms i förvaltningsstadgan.

51 §

Internrevision

Välfärdsområdesstyrelsen ska ordna en oberoende internrevision av välfärdsområdet.

8 kap.

Samarbete mellan välfärdsområden

52 §

Samarbetsformer

Välfärdsområden kan med stöd av avtal sköta sina uppgifter tillsammans.

Formen för offentligrättsligt samarbete mellan välfärdsområden kan vara ett gemensamt organ, en gemensam tjänst, ett avtal om skötsel av en myndighetsuppgift och en välfärdssammanslutning.

53 §

Förhållandet mellan samarbete och lagen om offentlig upphandling och koncession

Om välfärdsområdet avtalar om att organiseringsansvaret för en uppgift som enligt lag åligger välfärdsområdet ska överföras på ett annat välfärdsområde, tillämpas inte lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016), nedan *upphandlingslagen*, på överföringen.

Välfärdsområdena får producera tjänster genom samarbete, om samarbete föreskrivs i lag eller om det är fråga om i 15 § i upphandlingslagen avsedd upphandling hos en enhet som är anknuten till den upphandlande enheten eller i 16 § i den lagen avsedd upphandling hos en annan upphandlande enhet.

54 §

Gemensamt organ

Ett välfärdsområde kan sköta en uppgift för ett annat eller flera andra välfärdsområdens räkning så att välfärdsområdena har ett gemensamt organ som svarar för skötseln av uppgiften.

Välfärdsområdena kan komma överens om att en del av ledamöterna i det gemensamma organet utses av andra välfärdsområden än det som sköter uppgiften.

55 §

Avtal om ett gemensamt organ

I ett avtal om ett gemensamt organ ska det åtminstone bestämmas om

- 1) organets uppgifter och vid behov om överföring av organiseringsansvaret,
- 2) organets sammansättning och rätten för de andra välfärdsområdena än det för skötseln av uppgiften ansvariga välfärdsområdet att utse ledamöter i organet,
- 3) grunderna för kostnaderna och fördelningen av dem,
- 4) avtalets giltighet och uppsägning av avtalet.

56 §

Gemensam tjänst

Välfärdsområdena kan genom överensstämmande beslut inrätta en gemensam tjänst. Tjänsteinnehavaren står i tjänsteförhållande till vart och ett av välfärdsområdena i fråga.

De välfärdsområden som deltar i arrangemanget ska avtala om vilket välfärdsområde som ansvarar för fullgörandet av arbetsgivarens förpliktelser samt om grunderna för kostnaderna för den gemensamma tjänsten och fördelningen av kostnaderna.

57 §

Avtal om skötseln av en myndighetsuppgift

En sådan uppgift som enligt lag åligger välfärdsområdet eller någon av dess myndigheter och får delegeras till en tjänsteinnehavare kan genom avtal anförtros ett annat välfärdsområdes tjänsteinnehavare.

Avtalet ska innehålla behövliga bestämmelser om uppgiftens innehåll, uppföljningen av skötseln av uppgiften, grunderna för kostnaderna för uppgiften och fördelningen av kostnaderna samt om avtalets giltighet och uppsägning av avtalet.

58 §

Välfärdssammanslutningar

En välfärdssammanslutning bildas genom ett avtal mellan välfärdsområden, vilket godkänns av välfärdsområdesfullmäktige i de berörda välfärdsområdena (*grundavtal*). I namnet på en välfärdssammanslutning ska ordet välfärdssammanslutning ingå.

En välfärdssammanslutning är en juridisk person som kan förvärva rättigheter och ingå förbindelser samt föra talan i domstolar och hos andra myndigheter.

En välfärdssammanslutning kan endast ha uppgifter som gäller produktionen av sådana stöd-tjänster som hör till ansvarsområdet för de välfärdsområden som är medlemmar i välfärdssammanslutningen.

Organiseringsansvar kan inte överföras på en välfärdssammanslutning.

59 §

Grundavtal för välfärdssammanslutningar

I grundavtalet ska det åtminstone bestämmas om

1) välfärdssammanslutningens namn, hemort och de välfärdsområden som är medlemmar i sammanslutningen,

2) välfärdssammanslutningens uppgifter,

3) antalet representanter vid sammanslutningens stämma eller antalet ledamöter i sammanslutningens fullmäktige och om grunderna för rösträtten,

4) välfärdssammanslutningens övriga organ samt om organens uppgifter och beslutanderätt och sammankallandet av dem,

5) vilket av välfärdssammanslutningens organ som bevakar sammanslutningens intressen, representerar sammanslutningen och ingår avtal för dess räkning,

6) välfärdssammanslutningens medlemmars andelar i sammanslutningens grundkapital samt i sammanslutningens tillgångar och medlemmarnas ansvar för sammanslutningens skulder samt om annat som gäller sammanslutningens ekonomi,

7) granskningen av välfärdssammanslutningens förvaltning och ekonomi,

8) ställningen för välfärdsområden som utträder ur välfärdssammanslutningen och för de välfärdsområden som fortsätter verksamheten,

9) förfarandet vid upplösning och likvidation av välfärdssammanslutningen,

10) ett system för att följa ekonomin och verksamheten och om rapporteringen till medlemmarna i välfärdssammanslutningen.

I grundavtalet kan det också bestämmas att kvalificerad majoritet krävs för beslutsfattandet i ärenden som bestäms i avtalet.

60 §

Ändring av grundavtalet

Om inte något annat bestäms i grundavtalet, kan grundavtalet ändras om minst två tredjedelar av de välfärdsområden som är medlemmar i välfärdssammanslutningen understöder en ändring och deras invånarantal är minst hälften av det sammanräknade invånarantalet i samtliga av sammanslutningens medlemmar.

61 §

Välördssammanslutningens organ

Välördssammanslutningens beslutanderätt utövas av sammanslutningens fullmäktige eller sammanslutningens stämma.

En välördssammanslutning kan också ha andra organ enligt vad som bestäms i grundavtalet.

I grundavtalet kan det bestämmas att välördssammanslutningens andra organ än fullmäktige och stämman ska ges en sammansättning som svarar mot den andel röster som olika grupper som är representerade i fullmäktige i de välördsområden som är medlemmar i sammanslutningen har fått inom sammanslutningens område vid välördsområdesvalet med iakttagande av proportionalitetsprincipen enligt vallagen.

62 §

Sammanslutningens fullmäktige

På sammanslutningens fullmäktige tillämpas vad som föreskrivs om välördsområdesfullmäktige.

Ledamöterna till sammanslutningens fullmäktige ska utses av välördsområdet på det sätt som bestäms i grundavtalet.

63 §

Sammanslutningens stämma

Om välördssammanslutningens beslutanderätt utövas av sammanslutningens stämma, ska stämma hållas minst två gånger om året.

Representanterna vid välördssammanslutningens stämma utses särskilt till varje stämma av respektive medlems välördsområdesstyrelse eller av något annat organ i välördsområdet enligt beslut av välördsområdesfullmäktige.

Sammanslutningens stämma ska

- 1) besluta om välördssammanslutningens budget och ekonomiplan,
- 2) godkänna välördssammanslutningens förvaltningsstadga,
- 3) välja välördssammanslutningens organ,
- 4) besluta om grunderna för de förtroendevaldas ekonomiska förmåner,
- 5) välja revisorer,
- 6) besluta om godkännande av bokslutet samt ansvarsfrihet,

På offentlighet vid välördssammanslutningars stämmor tillämpas vad som i 106 § föreskrivs om offentlighet vid välördsområdesfullmäktiges sammanträden. På jäv för representanter vid en välördssammanslutnings stämma tillämpas vad som i 102 § föreskrivs om jäv för ledamöter i välördsområdesfullmäktige.

64 §

Finansieringen av välördssammanslutningar

För finansieringen av sådana utgifter i en välördssammanslutning som inte kan täckas på något annat sätt svarar de välördsområden som är medlemmar i sammanslutningen enligt vad som i grundavtalet bestämts om ansvarsfördelningen mellan välördsområdena.

65 §

Utträde ur en välfärdssammanslutning

En medlem i en välfärdssammanslutning får utträda ur sammanslutningen. Om inte något annat har bestämts i grundavtalet, sker utträdet vid utgången av det kalenderår som följer på anmälan om utträde.

66 §

Sammanslagning av välfärdssammanslutningar

En välfärdssammanslutning kan sammanslås så att en eller flera välfärdssammanslutningar går samman till en sådan mottagande välfärdssammanslutning, som har grundats innan sammanslagningen träder i kraft, eller så att välfärdssammanslutningarna går samman till en ny välfärdssammanslutning. Vid sammanslagning av välfärdssammanslutningar upplöses den samgående välfärdssammanslutningen utan upplösningsförfarande, och dess personal, tillstånd, tillgångar, rättigheter, skulder och förbindelser överförs till den mottagande eller nya välfärdssammanslutningen när sammanslagningen träder i kraft.

Fullmäktige i de välfärdsområden som är medlemmar i de välfärdssammanslutningar som deltar i sammanslagningen beslutar om sammanslagningen av välfärdssammanslutningen genom att godkänna ett sammanslagningsavtal. Med välfärdssammanslutningar som deltar i sammanslagningen avses en välfärdssammanslutning som går samman med en annan välfärdssammanslutning och en ny och mottagande välfärdssammanslutning. I sammanslagningsavtalet ska det avtalas åtminstone om sammanslagningens ikraftträdande, det förfarande som ska iakttas vid sammanslagningen, den mottagande eller nya välfärdssammanslutningens grundavtal samt om beredningen av den nya välfärdssammanslutningens budget och ekonomiplan. Bestämmelsen i sammanslagningsavtalet om överförande av egendom motsvarar en åtkomsthandling.

Den mottagande eller nya välfärdssammanslutningens första budget och ekonomiplan godkänns av de mottagande och samgående välfärdssammanslutningarna. Den samgående välfärdssammanslutningens sista bokslut godkänns och beslut om ansvarsfrihet fattas i den mottagande eller nya välfärdssammanslutningen.

67 §

Delning av välfärdssammanslutningar

En välfärdssammanslutning kan delas helt eller delvis till två eller flera nya välfärdssammanslutningar vilka fortsätter med verksamheten eller går samman med en eller flera sådana mottagande välfärdssammanslutningar som har bildats innan delningen träder i kraft. När en välfärdssammanslutning delas överförs dess personal, tillstånd, tillgångar, rättigheter, skulder och förbindelser utan upplösningsförfarande till de välfärdssammanslutningar som fortsätter välfärdssammanslutningens verksamhet. Fördelningen av egendomen samt skulderna och förpliktelserna mellan de välfärdssammanslutningar som delas får inte äventyra borgenärens och andra rättsinnehavares ställning. När en välfärdssammanslutning delas upp helt och hållet upplöses välfärdssammanslutningen utan upplösningsförfarande.

Fullmäktige i de välfärdsområden som är medlemmar av de välfärdssammanslutningar som deltar i delningen av välfärdssammanslutningen beslutar om delningen genom att godkänna ett delningsavtal. Med välfärdssammanslutningar som deltar i delningen avses den välfärdssammanslutning som delas och den nya och mottagande välfärdssammanslutning som fortsätter verksamheten. I delningsavtalet ska det avtalas åtminstone om delningens ikraftträdande, förfä-

randet vid delningen och grundavtalen för de välfärdssammanslutningar som fortsätter verksamheten. Dessutom ska det avtalas om beredningen av det sista bokslutet för den välfärdssammanslutning som delas i sin helhet och om ordnandet av informationshanteringen och dokumentförvaltningen. Bestämmelsen i delningsavtalet om överförande av egendom motsvarar en åtkomsthandling.

Den första budgeten och ekonomiplanen för den välfärdssammanslutning som fortsätter verksamheten godkänns av den välfärdssammanslutning som delas. Det sista bokslutet för den välfärdssammanslutning som delas godkänns och beslut om ansvarsfrihet fattas inom de välfärdssammanslutningar som deltar i delningen.

68 §

Avgörande av tvister som gäller avtal

Meningsskiljaktigheter som gäller ett avtal om samarbete avgörs i en förvaltningsdomstol som förvaltningsvistemål. Bestämmelser om förfarandet i förvaltningsvistemål finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

69 §

Tillämpning av bestämmelserna om välfärdsområden i välfärdssammanslutningar

På välfärdssammanslutningar tillämpas vad som föreskrivs om välfärdsområden i 1, 4, 6, 11, 22, 26, 27, 29, 30 och 34 §, 6 kap. samt 43, 44 och 48—50 § samt 10—16 kap.

På sammanslutningens fullmäktige och stämma tillämpas vad som i 39 § föreskrivs om välfärdsområdesfullmäktige. I en välfärdssammanslutning som inte har något fullmäktige väcks ett ärende på framställning av sammanslutningens styrelse eller en medlem i välfärdssammanslutningen.

På uppsägning eller förflyttning till andra uppgifter av den ledande tjänsteinnehavaren i en välfärdssammanslutning tillämpas vad som i 47 § föreskrivs om uppsägning eller förflyttning till andra uppgifter av välfärdsområdesdirektören. För beslutet krävs att det omfattas av två tredjedelar av det sammanräknade röstetalet för samtliga välfärdsområdesmedlemmar i välfärdssammanslutningen enligt grundavtalet.

På direktörsavtalet mellan välfärdssammanslutningens ledande tjänsteinnehavare och välfärdssammanslutningen tillämpas vad som i 46 § bestäms om direktörsavtalet mellan välfärdsområdet och välfärdsområdesdirektören.

9 kap.

Välfärdsområdets affärsverk

70 §

Välfärdsområdets affärsverk och dess uppgifter

Ett välfärdsområde kan inrätta affärsverk för uppgifter som ska skötas enligt företagsekonomiska principer, om inte något annat föreskrivs nedan. Inrättandet av ett affärsverk kräver ett särskilt beslut.

Uppgifterna för välfärdsområdets affärsverk anges närmare i förvaltningsstadgan.

Välfärdsområdets affärsverk fungerar som en del av välfärdsområdet.

71 §

Uppgifter för affärsverkets direktion

Välårsområdets affärsverk ska ha en direktion som styr och övervakar affärsverkets verksamhet. Direktionen svarar för att verkets förvaltning och verksamhet samt den interna kontrollen och riskhanteringen ordnas på behörigt sätt. Dessutom ska direktionen se till att affärsverket bedriver sin verksamhet enligt välårsområdets mål för verksamheten och ekonomin.

Direktionen ska

1) bestämma hur affärsverkets verksamhet ska utvecklas inom ramen för de mål som välårsområdesfullmäktige har satt för verksamheten och ekonomin samt följa och till välårsområdesfullmäktige rapportera hur målen nås,

2) godkänna affärsverkets budget och ekonomiplan före utgången av året i enlighet med de bindande mål och utgifts- och inkomstposter som välårsområdesfullmäktige har satt,

3) upprätta affärsverkets bokslut,

4) besluta om affärsverkets investeringar och övriga utgifter med lång verkningstid i enlighet med välårsområdets investeringsplan,

5) bevaka affärsverkets intressen och, om inte något annat bestäms i förvaltningsstadgan, företräda välårsområdet och föra dess talan inom affärsverkets uppgiftsområde.

Direktionens övriga uppgifter anges i förvaltningsstadgan.

72 §

Affärsverkets direktör

Välårsområdets affärsverk ska ha en direktör som står i tjänsteförhållande till välårsområdet. Direktören lyder under direktionen och leder och utvecklar affärsverkets verksamhet.

Beslut om förordnande till uppgiften som affärsverkets direktör fattas av välårsområdesfullmäktige, om inte något annat bestäms i förvaltningsstadgan.

Direktören har rätt att föra direktionens talan, om inte något annat bestäms i förvaltningsstadgan.

73 §

Ekonomin i välårsområdets affärsverk

På ekonomin i välårsområdets affärsverk tillämpas bestämmelserna om välårsområdets ekonomi, dock så att

1) budgeten och ekonomiplanen för ett affärsverk görs upp som en separat del av välårsområdets budget och ekonomiplan,

2) bokföringen för ett affärsverk ska särredovisas i välårsområdets bokföring,

3) det över verksamheten i affärsverket upprättas ett särskilt bokslut för räkenskapsperioden som lämnas till revisorerna för granskning och förs till behandling i välårsområdesstyrelsen,

4) bokslutet för ett affärsverk undertecknas av direktionens ledamöter och affärsverkets direktör.

AVDELNING IV

FÖRTROENDEVALDA OCH PERSONAL

10 kap.

Förtroendevalda

74 §

Välårsdsområdets förtroendevalda

Förtroendevalda i välårsdsområdet är ledamöterna och ersättarna i fullmäktige, personer som har valts till ledamöter i välårsdsområdets organ och personer som har valts att sköta andra förtroendeuppdrag i välårsdsområdet samt personer som välårsdsområdet har valt till ledamöter i ett organ i en välårsdsammanslutning. En tjänsteinnehavare eller arbetstagare i välårsdsområdet som på grundval av sin uppgift har valts till ledamot i ett välårsdsområdesorgan är dock inte förtroendevald i välårsdsområdet.

De förtroendevalda ska främja välårsdsområdets och invånarnas intressen samt sköta sitt förtroendeuppdrag med värdighet och så som uppdraget förutsätter.

På en person som välårsdsområdet har valt att sköta ett statligt förtroendeuppdrag tillämpas vad som föreskrivs om välårsdsområdets förtroendevalda.

75 §

Samtycke till förtroendeuppdrag och avgång från förtroendeuppdrag

Till ett förtroendeuppdrag får endast den väljas som har gett sitt samtycke till att ta emot uppdraget. Som fullmäktigekandidat får endast den ställas upp som skriftligen har gett sitt samtycke till att ta emot fullmäktigeuppdraget.

En förtroendevald och en person som är på förslag till något annat förtroendeuppdrag än fullmäktigeledamot ska på begäran av välårsdsområdesfullmäktige eller organet i fråga lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av betydelse vid bedömningen av om han eller hon är valbar.

Den som har giltiga skäl kan avgå från ett förtroendeuppdrag. Det organ som utsett den förtroendevalda beslutar om beviljande av avsked. Ledamöter och ersättare i välårsdsområdesfullmäktige beviljas avsked av välårsdsområdesfullmäktige.

76 §

Allmän valbarhet

Valbar till förtroendeuppdrag i ett välårsdsområde är den som

- 1) är invånare i det välårsdsområdet,
- 2) har rösträtt i välårsdsområdesval i något välårsdsområde det år då fullmäktigeledamöterna väljs eller val för ett annat förtroendeuppdrag förrättas, och
- 3) inte har förklarats omyndig.

77 §

Valbarhet till välfärdsområdesfullmäktige

Valbar till välfärdsområdesfullmäktige är inte

1) en statstjänsteman som sköter tillsynsuppgifter som direkt gäller välfärdsområdesförvaltningen,

2) den som är anställd hos välfärdsområdet i en ledande uppgift inom välfärdsområdesstyrelsens eller en nämnds uppgiftsområde eller inom något av välfärdsområdets affärsverk eller i en därmed jämförbar ansvarsfull uppgift,

3) den som är anställd hos en sammanslutning eller stiftelse där välfärdsområdet har bestämmande inflytande och som vad ställningen beträffar kan jämföras med en sådan hos välfärdsområdet anställd person som avses i 2 punkten,

4) den som är anställd hos en välfärdssammanslutning där välfärdsområdet är medlem och som vad ställningen beträffar kan jämföras med en sådan hos välfärdsområdet anställd person som avses i 2 punkten.

Den som är anställd i en uppgift som avses i 1 mom. är dock valbar till fullmäktigeledamot, om anställningsförhållandet upphör innan ledamöternas mandattid börjar.

78 §

Valbarhet till välfärdsområdesstyrelsen

Valbar till välfärdsområdesstyrelsen är den som är valbar till välfärdsområdesfullmäktige, dock inte

1) den som är anställd hos välfärdsområdet och lyder direkt under välfärdsområdesstyrelsen,

2) den som i en uppgift jämföras med en uppgift som avses i 1 punkten är anställd hos en sammanslutning eller stiftelse där välfärdsområdet har bestämmande inflytande,

3) den som är anställd hos välfärdsområdet och som är föredragande i en nämnd eller annars svarar för beredningen av ärenden som kommer att behandlas av välfärdsområdesstyrelsen,

4) den som är ledamot i styrelsen eller i ett därmed jämförbart organ eller i en ledande och ansvarsfull uppgift eller i en därmed jämförbar ställning i en affärsdrivande sammanslutning eller stiftelse, om det är fråga om en sådan sammanslutning som kan ha väsentlig nytta eller lida väsentlig skada av hur de ärenden avgörs som normalt behandlas i välfärdsområdesstyrelsen.

Ordföranden i styrelsen eller i ett därmed jämförbart organ för en sammanslutning som sköter bevakningen av personalens intressen i välfärdsområdet är inte valbar till välfärdsområdesstyrelsen. Valbar är inte heller den som i egenskap av förhandlare för sammanslutningen eller i annan motsvarande egenskap svarar för intressebevakningen.

Majoriteten av ledamöterna i välfärdsområdesstyrelsen ska vara personer som inte är anställda hos välfärdsområdet eller hos en sammanslutning eller en stiftelse där välfärdsområdet har bestämmande inflytande.

Bestämmelserna i 1 mom. 4 punkten ska inte tillämpas på ledamöter i styrelsen eller i ett jämförbart organ för en sammanslutning där välfärdsområdet har bestämmande inflytande.

79 §

Valbarhet till andra organ

Valbar till en nämnd är den som är valbar till välfärdsområdesfullmäktige, dock inte

1) den som är anställd hos välfärdsområdet och lyder under nämnden,

2) den som är anställd hos en sammanslutning eller stiftelse som bedriver verksamhet inom nämndens uppgiftsområde och där välfärdsområdet har bestämmande inflytande,

3) den som är ledamot i styrelsen eller i ett därmed jämförbart organ eller har en ledande och ansvarsfull uppgift eller har en därmed jämförbar ställning i en affärsdrivande sammanslutning, om det är fråga om en sådan sammanslutning som kan ha väsentlig nytta eller lida väsentlig skada av hur de ärenden avgörs som normalt behandlas i nämnden.

På ett organ som huvudsakligen sköter personalfrågor tillämpas 78 § 2 mom.

Till en direktion eller en kommitté kan väljas också den som inte är valbar till välfärdsområdesstyrelsen och nämnder eller som inte är invånare i välfärdsområdet.

80 §

Valbarhet till revisionsnämnden

Valbar till revisionsnämnden är inte

- 1) en ledamot i välfärdsområdesstyrelsen,
- 2) den som enligt 28 § 2 och 3 mom. i förvaltningslagen är närstående till en ledamot i välfärdsområdesstyrelsen eller till välfärdsområdesdirektören,
- 3) den som är anställd hos välfärdsområdet eller den som är anställd hos eller verkställande direktör för en sammanslutning eller stiftelse där välfärdsområdet har bestämmande inflytande eller den som har en därmed jämförbar ställning i en sådan sammanslutning eller stiftelse,
- 4) den som inte är valbar till välfärdsområdesstyrelsen.

81 §

Valbarhet till organ i välfärdssammanslutningar

Valbar till ett organ i en välfärdssammanslutning är den som enligt 76 § är valbar till ett förtroendeuppdrag inom något av de välfärdsområden som är medlemmar i sammanslutningen. Valbara är dock inte personer som avses i 77 § 1 mom. 1 punkten eller personer som är anställda hos välfärdssammanslutningen.

Valbar till ledamot i en välfärdssammanslutnings andra organ än dess fullmäktige eller stämma är inte heller den som är ledamot i styrelsen eller i ett därmed jämförbart organ eller i en ledande och ansvarsfull uppgift eller i en därmed jämförbar ställning i en affärsdrivande sammanslutning eller stiftelse, om det är fråga om en sådan sammanslutning som kan ha väsentlig nytta eller lida väsentlig skada av hur de ärenden avgörs som normalt behandlas i organet.

Till en direktion och en kommitté kan dock väljas också den som inte är valbar till andra organ i välfärdssammanslutningen eller som inte är invånare i ett välfärdsområde som är medlem i sammanslutningen.

82 §

Valbarhet till organ som är gemensamma för flera välfärdsområden

I ett organ som är gemensamt för flera välfärdsområden kan de vara ledamöter som är valbara till motsvarande organ i välfärdsområdena i fråga.

83 §

Förlust av valbarhet

Om en förtroendevald förlorar sin valbarhet ska det organ som utsett honom eller henne konstatera att förtroendeuppdraget har upphört. I fråga om en fullmäktigeledamot fattas beslutet av välfärdsområdesfullmäktige. Beslutet ska verkställas omedelbart.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 77—80 § förlorar en förtroendevald inte sin valbarhet till ett organ, om han eller hon tillfälligt för högst sex månader anställs i ett anställningsförhållande som avses i 77—80 §. Den förtroendevalda får dock inte sköta sitt förtroendeuppdrag så länge anställningen varar.

84 §

Skötseln av förtroendeuppdrag

En förtroendevald kvarstår i sitt uppdrag under den tid för vilken han eller hon har valts och även därefter, tills någon annan har valts till uppdraget. Till ett förtroendeuppdrag som blivit ledigt under pågående mandattid ska en ny förtroendevald utses för den återstående mandattiden.

En förtroendevald som har valts till ett uppdrag ska också sköta sitt uppdrag tills saken slutgiltigt har avgjorts, om

- 1) besvär anförs över valet av förtroendevalda,
- 2) avsked inte har beviljats, eller
- 3) välfärdsområdesstyrelsen med stöd av 101 § har vägrat verkställa välfärdsområdesfullmäktiges valbeslut.

85 §

Förtroendevalda på hel- eller deltid och deras ställning

Till ett förtroendeuppdrag på hel- eller deltid kan väljas den som har gett sitt samtycke till att ta emot uppdraget.

En förtroendevald på heltid har rätt att få tjänst- eller arbetsledighet från sitt arbete under den tid som förtroendeuppdraget på heltid varar. Om ett förtroendeuppdrag på heltid upphör i förtid på grund av att personen förlorat sin valbarhet eller förtroendeuppdraget återkallats, har personen rätt att avbryta sin tjänst- eller arbetsledighet genom att anmäla detta till arbetsgivaren senast en månad innan han eller hon återvänder till arbetet.

En förtroendevald som behöver ledighet för ett förtroendeuppdrag på deltid ska komma överens om denna med sin arbetsgivare. Arbetsgivaren kan inte utan vägande skäl som hänger samman med arbetet vägra att bevilja ledighet för skötseln av ett förtroendeuppdrag på deltid. Arbetsgivaren ska på begäran skriftligen redogöra för grunderna för sin vägran.

Välfärdsområdesfullmäktige beslutar om månadslön och ersättningar som ska betalas till förtroendevalda på hel- eller deltid. Förtroendevalda på hel- eller deltid har rätt till semester, sjukledighet och familjeledighet samt företagshälsovård på samma grunder som välfärdsområdets tjänsteinnehavare. Vad som i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) föreskrivs om arbetsgivare och arbetstagare tillämpas på välfärdsområdet och förtroendevalda på hel- eller deltid.

86 §

Förtroendevaldas rätt att få ledigt från arbetet för att sköta förtroendeuppdrag

De förtroendevalda i ett välfärdsområde har rätt att få ledigt från sitt arbete för att delta i välfärdsområdesorgans sammanträden. Arbetsgivaren kan dock vägra att ge ledighet, om arbetsgivaren inte har fått information om ledigheten senast 14 dagar före dagen för sammanträdet och arbetsgivaren för sin vägran har ett vägande skäl som hänger samman med arbetet. Arbetsgivaren ska på begäran skriftligen redogöra för grunderna för sin vägran.

De förtroendevalda i välfärdsområdet ska avtala med sin arbetsgivare om ledigheter som behövs för skötseln av andra av välfärdsområdet förordnade förtroendeuppdrag än de som avses i 1 mom. och för deltagande i sin fullmäktigegrupps sammanträden.

Den förtroendevalda ska underrätta arbetsgivaren om tidpunkterna för organens och fullmäktigegrupps sammanträden och om de förtroendeuppdrag som välfärdsområdet förordnat utan dröjsmål efter det att den förtroendevalda har fått vetskap om dem.

87 §

Arvoden och ersättningar

Till en förtroendevald betalas

- 1) sammanträdesarvode,
- 2) ersättning för inkomstbortfall och för kostnader som på grund av förtroendeuppdraget föranleds av avlönande av vikarie, ordnande av barnvård eller något motsvarande,
- 3) ersättning för resekostnader samt dagtraktamente.

Till en förtroendevald kan också betalas arvode för viss tid samt andra särskilda arvoden. Välfärdsområdet får med fullmakt av den förtroendevalda ta ut i 31 § 1 mom. 5 punkten i inkomstskattelagen (1535/1992) avsedda avgifter på mötesarvoden för förtroendeuppdrag. Välfärdsområdet redovisar avgifterna till partiet eller partiföreningen. Beloppet av de uttagna avgifterna ska uppges i välfärdsområdets bokslut.

88 §

Rätt till upplysningar

En förtroendevald har rätt att av välfärdsområdets myndigheter få de upplysningar som den förtroendevalda anser behövliga i sitt uppdrag och som enligt 6 och 7 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) ännu inte är offentliga, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna.

En förtroendevald har rätt att av välfärdsområdets koncernledning få uppgifter som gäller verksamheten i välfärdsområdets dottersammanslutningar och som koncernledningen innehar, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna.

89 §

Redogörelse för bindningar

I 2 mom. avsedda förtroendevalda och tjänsteinnehavare i ett välfärdsområde ska lämna en redogörelse för sina bindningar när det gäller uppgifter i ledningen för eller förtroendeuppdrag i företag och andra sammanslutningar som bedriver näringsverksamhet, för betydande förmögenhet och för andra bindningar som kan vara av betydelse vid skötseln av förtroende- och tjänsteuppdrag.

Skyldigheten att redogöra för sina bindningar gäller välfärdsområdesstyrelsens ledamöter, ordföranden och vice ordförande i välfärdsområdesfullmäktige och nämnder, välfärdsområdesdirektören samt föredragande i välfärdsområdesstyrelsen och nämnder. Redogörelsen ska lämnas inom två månader från det att personen har blivit vald till sitt uppdrag. Personen ska även utan dröjsmål anmäla förändringar i bindningarna.

Redogörelsen för bindningarna ska lämnas till revisionsnämnden, som övervakar att skyldigheten iakttas och tillkännager redogörelserna för välfärdsområdesfullmäktige. Revisionsnämnden kan vid behov uppmana den som är skyldig att lämna en redogörelse att lämna en ny redogörelse eller komplettera sin redogörelse.

Välfärdsområdet ska på sin webbplats i det allmänna datanätet föra ett offentligt register över bindningarna, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna. Uppgifterna i registret ska kunna sökas endast som enskilda sökningar. När ett förtroendeuppdrag eller annat uppdrag som omfattas av skyldigheten att lämna en redogörelse upphör ska uppgifterna om personen strykas ur registret och datanätet.

90 §

Felaktigt förfarande i förtroendeuppdrag

På förtroendevalda tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter uppgifter som avses i denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Om det finns skäl att misstänka att en förtroendevald i sitt uppdrag har gjort sig skyldig till tjänstebrott eller handlat i strid med sina skyldigheter på något annat sätt, ska välfärdsområdesstyrelsen kräva en förklaring av den förtroendevalda och vid behov anmäla saken till välfärdsområdesfullmäktige. Anmälan om brott ska göras utan dröjsmål, om det är fråga om ett uppenbart tjänstebrott.

Välfärdsområdesfullmäktige kan avstänga den förtroendevalda från uppdraget för den tid utredningen eller rättegången pågår, om inte den förtroendevalda själv har meddelat att han eller hon avstår från att utöva förtroendeuppdraget. Före fullmäktiges sammanträde kan fullmäktiges ordförande interimistiskt fatta beslut om avstängning. Ett beslut om avstängning får verkställas omedelbart.

Välfärdsområdesfullmäktige ska avstänga en förtroendevald från uppdraget för den tid en förundersökning eller rättegång som gäller tjänstebrott som den förtroendevalda misstänks för pågår, om det är nödvändigt för att trygga trovärdigheten och tillförlitligheten i välfärdsområdets beslutsfattande med beaktande av det misstänkta brottets allvarlighet, risken för upprepning och andra omständigheter. Ett beslut om avstängning får verkställas omedelbart.

En myndighet i välfärdsområdet har när den bereder ett beslut enligt 3 eller 4 mom. rätt att få en underrättelse enligt 3 kap. 6 § i förundersökningslagen (805/2011) om att förundersökning inleds i fråga om ett tjänstebrott som en förtroendevald misstänks för.

91 §

Brottsligt förfarande utanför förtroendeuppdraget

Om en förtroendevald har åtalats för ett brott som i fråga om art eller tillvägagångssätt visar att den förtroendevalda inte kan sköta sitt förtroendeuppdrag på det sätt som uppdraget kräver, kan välfärdsområdesfullmäktige stänga av den förtroendevalda från uppdraget för den tid rättegången pågår. Ett beslut om avstängning får verkställas omedelbart.

Om en förtroendevald efter valet genom en lagakraftvunnen dom har dömts till fängelse i minst sex månader, kan välfärdsområdesfullmäktige entlediga den förtroendevalda från förtroendeuppdraget. Beslutet ska verkställas omedelbart.

11 kap.

Personal

92 §

Välårsdsområdes anställda

De som är anställda hos ett välårsdsområde står i tjänsteförhållande eller arbetsavtalsförhållande till välårsdsområdet. I fråga om tjänsteförhållanden och arbetsavtalsförhållanden och tjänste- och arbetskollektivavtal i välårsdsområdena gäller vad som föreskrivs särskilt.

Uppgifter i vilka offentlig makt utövas sköts i tjänsteförhållande. För en sådan uppgift inrättas en tjänst. Av grundad anledning kan en person dock för en sådan uppgift anställas i tjänsteförhållande också utan att en tjänst inrättas för uppgiften.

93 §

Inrättande och indragning av tjänster

Beslut om att inrätta eller dra in tjänster fattas av välårsdsområdesfullmäktige eller ett annat organ som anges i välårsdsområdes förvaltningsstadga.

När en tjänst i vilken offentlig makt inte utövas blir ledig ska den dras in.

94 §

Ombildning av tjänsteförhållande till arbetsavtalsförhållande

Om utövande av offentlig makt inte ingår i uppgifterna för en tjänst och arbetsgivaren har erbjudit tjänsteinnehavaren ett arbetsavtalsförhållande med minst samma anställningsvillkor som för tjänsteförhållandet samt gett tjänsteinnehavaren skriftlig information om de centrala villkoren i arbetet i enlighet med 2 kap. 4 § i arbetsavtalslagen (55/2001), kan arbetsgivaren besluta att tjänsteförhållandet ombildas till arbetsavtalsförhållande. Ombildandet av tjänsteförhållandet till ett arbetsavtalsförhållande i enlighet med arbetsgivarens erbjudande sker när beslutet vunnit laga kraft.

12 kap.

Besluts- och förvaltningsförfarande

95 §

Förvaltningsstadga

Förvaltningsstadgan ska innehålla behövliga bestämmelser om åtminstone

1) följande frågor som gäller ordnandet av förvaltningen och verksamheten:

- a) organ och ledning,
- b) välårsdsområdesstyrelsens ordförandes uppgifter,
- c) personalorganisation,
- d) skötseln av ekonomin,
- e) granskningen av förvaltningen och ekonomin,
- f) intern kontroll, riskhantering och hantering av avtal,

- 2) följande frågor som gäller besluts- och förvaltningsförfarandet:
- a) delegering,
 - b) organens sammanträden,
 - c) inkallande av ersättare,
 - d) uppgifterna för organens ordförande,
 - e) tillfällig sammanträdesordförande,
 - f) välfärdsområdesstyrelsens företrädare och välfärdsområdesdirektörens rätt att närvara och yttra sig vid andra organs sammanträden,
 - g) rätten för andra personer än ledamöterna att närvara och yttra sig vid organens sammanträden,
 - h) sätten för beslutsfattande i organen och det sätt på vilket välfärdsområdet ser till att den tekniska utrustning och de tekniska förbindelser som behövs för deltagande i elektroniska sammanträden och elektroniskt beslutsförfarande är tillgängliga,
 - i) föredragning,
 - j) förande, justering och delgivning av protokoll,
 - k) undertecknande av handlingar,
 - l) ordnandet av informationshanteringen och dokumentförvaltningen,
 - m) avgifter som tas ut för handlingar eller utlämnande av uppgifter,
 - n) behandlingen av initiativ som avses i 30 § och om den information som ska ges till initiativtagaren,
 - o) kommunikationsprinciperna,
 - p) förfarandet när ett ärende tas till behandling i ett högre organ,
- 3) följande frågor som gäller välfärdsområdesfullmäktiges verksamhet:
- a) välfärdsområdesfullmäktiges sammanträdesförfarande,
 - b) inkallande av en ersättare i en fullmäktigeledamots ställe,
 - c) behandling av fullmäktigeledamöternas motioner,
 - d) fullmäktigegrupper som bildats för arbetet i välfärdsområdesfullmäktige,
 - e) deltagande i sammanträden och elektronisk kallelse till sammanträde,
 - f) längden på ledamöternas anföranden i enskilda ärenden, om bestämmelserna behövs för att säkerställa sammanträdet förlopp.

Förvaltningsstadgan ska dessutom innehålla bestämmelser som behövs för att trygga tillgåendet av de språkliga rättigheterna i välfärdsområdets förvaltning på det sätt som anges i språklagen (423/2003) och någon annanstans i lag.

Ett välfärdsområde som är huvudman för ett universitetssjukhus som avses i 34 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård kan i förvaltningsstadgan bestämma att ett inom välfärdsområdets område verksamt universitet som tillhandahåller medicinsk utbildning ska utse högst två representanter och deras personliga ersättare till ett organ i välfärdsområdet, dock inte till välfärdsområdesfullmäktige eller revisionsnämnden.

96 §

Delegering

Välfärdsområdesfullmäktige får i förvaltningsstadgan delegera beslutanderätt till andra organ i välfärdsområdet, förtroendevalda och tjänsteinnehavare. Beslutanderätt får dock inte delegeras i ärenden som välfärdsområdesfullmäktige enligt bestämmelserna i denna lag eller i någon annan lag ska besluta om.

Välfärdsområdesfullmäktige får i förvaltningsstadgan ge en annan i 1 mom. avsedd myndighet i välfärdsområdet rätt att vidaredelegera beslutanderätt som har delegerats till den. Beslutanderätt som delegerats på detta sätt får inte ytterligare delegeras vidare.

97 §

Behandling av ett ärende i ett högre organ

Välårsomsrådesstyrelsen, välårsomsrådesstyrelsens ordförande, välårsomsrådesdirektören eller en genom förvaltningsstadgan tillförordnad tjänsteinnehavare i välårsomsrådet kan till behandling i välårsomsrådesstyrelsen ta upp ett ärende som med stöd av denna lag har delegerats till en underlydande myndighet eller en sektion i välårsomsrådesstyrelsen och i vilket den behöriga myndigheten har fattat ett beslut.

I förvaltningsstadgan kan det bestämmas att den rätt som avses i 1 mom. på motsvarande sätt gäller nämnder, deras ordförande eller en genom förvaltningsstadgan tillförordnad tjänsteinnehavare i välårsomsrådet i ärenden som delegerats till en myndighet som lyder under nämnden eller till en sektion i nämnden, om inte välårsomsrådesstyrelsen, välårsomsrådesstyrelsens ordförande, välårsomsrådesdirektören eller den genom förvaltningsstadgan tillförordnade tjänsteinnehavaren i välårsomsrådet har meddelat att saken kommer att tas upp till behandling i välårsomsrådesstyrelsen.

I förvaltningsstadgan kan det bestämmas att ett affärsverks direktion eller dess ordförande eller en tjänsteinnehavare i välårsomsrådet till behandling i direktionen kan ta upp ett ärende som med stöd av denna lag har delegerats till en underlydande myndighet och i vilket den behöriga myndigheten har fattat ett beslut. Ärendet kan då inte tas upp till behandling i den nämnd som affärsverkets direktion lyder under. Om det beslutats att ärendet ska tas upp till behandling i både affärsverkets direktion och välårsomsrådesstyrelsen, ska ärendet behandlas i välårsomsrådesstyrelsen.

Ärendet ska tas till behandling i ett högre organ inom den tid inom vilken begäran om omprövning enligt 139 § ska framställas.

Till behandling i ett högre organ får dock inte tas

- 1) ärenden som gäller tillstånds-, anmälnings- och tillsynsförfaranden enligt lag eller förordning,
- 2) ärenden inom hälso- och sjukvården eller socialväsendet som gäller en individ,
- 3) ärenden som överförts till ett i 54 § avsett gemensamt organ för välårsomsråden, om de berörda välårsomsrådena så avtalar.

98 §

Beredning av fullmäktigeärenden

Välårsomsrådesstyrelsen ska bereda de ärenden som behandlas i välårsomsrådesfullmäktige, med undantag för ärenden som gäller den interna organisationen av välårsomsrådesfullmäktiges verksamhet eller som har beretts av ett sådant tillfälligt utskott som avses i 40 § eller av den revisionsnämnd som avses i 125 §.

99 §

Välårsomsrådesfullmäktiges sammanträden

Välårsomsrådesfullmäktige sammanträder vid de tider som fullmäktige beslutat och även när välårsomsrådesfullmäktiges ordförande anser det vara påkallat.

Välårsomsrådesfullmäktige ska också sammankallas när välårsomsrådesstyrelsen eller minst en fjärdedel av fullmäktigeledamöterna begär det för behandlingen av ett visst ärende. Ett sådant ärende ska beredas skyndsamt.

Välfrädsområdesfullmäktige sammankallas av ordföranden. Kallelsen till välfrädsområdesfullmäktiges första sammanträde utfärdas av välfrädsområdesstyrelsens ordförande och sammanträdet öppnas av den till åren äldsta närvarande fullmäktigeledamoten, som för ordet tills en ordförande och vice ordförande valts för välfrädsområdesfullmäktige. Kallelsen ska uppta de ärenden som ska behandlas.

Kallelsen till sammanträde ska sändas senast fyra dagar före sammanträdet. Inom samma tid ska det informeras om sammanträdet på välfrädsområdets webbplats i det allmänna datanätet. Kallelsen kan sändas elektroniskt, om välfrädsområdet ser till att den tekniska utrustning och de tekniska förbindelser som behövs för detta är tillgängliga.

100 §

Ärenden som behandlas i välfrädsområdesfullmäktige

Välfrädsområdesfullmäktige kan behandla ärenden som har nämnts i kallelsen till sammanträdet och som har beretts på det sätt som avses i 98 §.

Om ett ärende är brådiskande, kan välfrädsområdesfullmäktige besluta att ta upp ärendet till behandling trots att det inte har nämnts i kallelsen till sammanträdet. Om ärendet inte har beretts, ska beslutet om att ta upp det till behandling vara enhälligt.

101 §

Tillsyn över lagligheten i välfrädsområdesfullmäktiges beslut

Om välfrädsområdesstyrelsen finner att ett beslut av välfrädsområdesfullmäktige har kommit till i oriktig ordning, att välfrädsområdesfullmäktige har överskridit sina befogenheter eller att beslutet annars strider mot lag, ska välfrädsområdesstyrelsen vägra att verkställa beslutet. Ärendet ska utan dröjsmål föreläggas fullmäktige på nytt.

102 §

Jäv

En fullmäktigeledamot är i välfrädsområdesfullmäktige jävig att behandla ett ärende som gäller ledamoten personligen eller någon som är närstående till ledamoten enligt 28 § 2 och 3 mom. i förvaltningslagen. Om en fullmäktigeledamot deltar i behandlingen av ett ärende i ett annat organ, tillämpas på ledamoten vad som föreskrivs om jäv för ledamöterna i det organet.

Bestämmelser om jäv för andra förtroendevalda, revisorerna samt välfrädsområdets tjänsteinnehavare och arbetstagare finns i 27—30 § i förvaltningslagen.

Ett sådant anställningsförhållande till välfrädsområdet som avses i 28 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen gör dock inte en förtroendevald, en tjänsteinnehavare eller en arbetstagare jävig i ett ärende där välfrädsområdet är part. Om en förtroendevald på grundval av sitt anställningsförhållande har föredragit eller annars på motsvarande sätt handlagt ärendet, är den förtroendevalda dock jävig.

Det som föreskrivs i 28 § 1 mom. 5 punkten i förvaltningslagen tillämpas inte på en förtroendevald, en tjänsteinnehavare eller en arbetstagare i välfrädsområdet även om personen innehar en i den punkten avsedd ställning i ett välfrädsområdes affärsverk eller en välfrädsområdes sammanslutning. Personen är dock jävig om välfrädsområdets intressen står i strid med affärsverkets eller välfrädsområdes sammanslutningens intressen eller om en opartisk behandling av saken förutsätter att personen inte deltar i behandlingen av saken. Inte heller 28 § 1 mom. 6 punkten i förvaltningslagen tillämpas i välfrädsområdena.

Den som är jävig ska anmäla jäv. Personen ska dessutom på begäran av organet lägga fram en redogörelse för omständigheter som kan vara av betydelse vid bedömningen av om jäv föreligger.

103 §

Beslutsfattande i organen

Beslut i ärenden som hör till ett organs behörighet kan fattas vid ett ordinarie sammanträde, vid ett sammanträde i en elektronisk miljö (*elektroniskt sammanträde*) eller på elektronisk väg före sammanträdet (*elektroniskt beslutsförfarande*).

Vid elektroniska sammanträden och i elektroniskt beslutsförfarande ska välfärdsområdet sörja för informationssäkerheten och för att utomstående inte har tillgång till sekretessbelagda uppgifter.

104 §

Elektroniskt sammanträde

Ett elektroniskt sammanträde kan hållas genom videokonferens eller någon annan lämplig teknisk metod för dataöverföring så att

- 1) sammanträdets ordförande och sekreterare på ett tillförlitligt sätt kan verifiera vem som deltar i sammanträdet,
- 2) sammanträdets ordförande kan leda sammanträdet på det sätt som avses i 107 §, och
- 3) den som deltar i sammanträdet kan följa sammanträdet och delta i behandlingen av ärendena.

105 §

Elektroniskt beslutsförfarande

Med undantag för välfärdsområdesfullmäktiges och andra organs offentliga sammanträden kan ett organ fatta beslut i ett slutet elektroniskt beslutsförfarande.

De ärenden som ska behandlas ska specificeras i kallelsen till sammanträdet och tidsfristen för behandlingen av ärendet i elektroniskt beslutsförfarande ska nämnas. Ärendet är behandlat när alla ledamöter i organet har uttryckt sin åsikt i ärendet och tidsfristen för behandlingen har löpt ut. Ett ärende ska behandlas vid ett sammanträde om en ledamot kräver detta eller om en ledamot har avstått från att uttrycka sin åsikt.

Ett protokoll över beslut som fattats i ett elektroniskt beslutsförfarande kan justeras före sammanträdet.

106 §

Sammanträdets offentlighet

Välfärdsområdesfullmäktiges sammanträden är offentliga, om inte sekretess enligt lag ska iaktas i fråga om ett ärende eller en handling som behandlas på sammanträdet eller om inte välfärdsområdesfullmäktige annars av vägande skäl beslutar om något annat i ett ärende.

De handlingar som läggs fram vid eller upprättas över den diskussion som förs vid ett slutet sammanträde i välfärdsområdesfullmäktige är sekretessbelagda, om så föreskrivs i lag.

Andra organs än välfärdsområdesfullmäktiges sammanträden är offentliga endast om organet så beslutar och det vid sammanträdet inte behandlas ärenden eller handlingar som är sekretessbelagda enligt lag.

Allmänheten ska kunna följa organens offentliga sammanträden också till den del någon deltar i ett sammanträde på elektronisk väg.

107 §

Ledning av sammanträden och anföranden

Ordföranden leder ett organs sammanträden och ansvarar för ordningen vid sammanträdena. Om en person som är närvarande vid sammanträdet med sitt uppträdande stör sammanträdet förlopp, ska ordföranden ge personen en tillsägelse. Om personen inte rättar sig efter tillsägelsen, får ordföranden bestämma att personen ska avlägsna sig. Om det uppstår oordning, ska ordföranden avbryta eller avsluta sammanträdet.

Organets ledamöter har yttranderätt i de ärenden som behandlas. En ledamot som yttrar sig ska hålla sig till saken. Om ledamoten avviker från saken, ska ordföranden uppmana ledamoten att hålla sig till saken. Om ledamoten inte rättar sig efter tillsägelsen, får ordföranden förbjuda ledamoten att fortsätta tala. Om det är uppenbart att en ledamot drar ut på sitt tal i onödan, får ordföranden efter att ha gett en tillsägelse förbjuda ledamoten att fortsätta tala.

108 §

Beslutförhet

Välfärdsområdesfullmäktiges sammanträde är beslutfört när minst två tredjedelar av ledamöterna är närvarande.

Andra organ än välfärdsområdesfullmäktige är beslutföra när över hälften av ledamöterna är närvarande.

Som närvarande betraktas också sådana ledamöter i ett organ som deltar i sammanträdet på elektronisk väg.

109 §

Omröstning

Om ett organ är enigt om en sak eller inget motförslag har vunnit understöd, ska ordföranden konstatera att beslut har fattats. I annat fall ska ordföranden konstatera vilka förslag som på grund av bristande understöd inte tas upp till omröstning samt vilka som tas upp till omröstning. Ordföranden förelägger organet omröstningssättet och, om flera omröstningar ska förrättas, omröstningsordningen för godkännande samt framställer en omröstningsproposition så att svaret "ja" eller "nej" uttrycker ståndpunkten till förslaget.

Omröstningen förrättas öppet. Som beslut gäller det förslag som har fått flest röster eller, om rösterna faller lika, det förslag som ordföranden har röstat för.

110 §

Val

Vid val blir den eller de som fått flest röster utsedda. Valet av förtroendevalda ska förrättas som proportionellt val, om det begärs av minst så många närvarande ledamöter i organet som

motsvarar den kvot som fås när antalet närvarande delas med det antal personer som ska väljas, ökat med ett. Om kvoten är ett brutet tal, ska den avrundas till närmaste högre hela tal.

Ersättare väljs i samma val som de ordinarie ledamöterna. Om ersättarna är personliga, ska kandidaterna godkännas före valet och både den föreslagna ordinarie ledamoten och dennes ersättare ska vara uppställd som kandidat. Om ersättarna inte är personliga, blir de kandidater valda som näst efter de till ordinarie ledamöter utsedda kandidaterna fått flest röster eller de största jämförelsetalen.

Vid proportionella val tillämpas vad som i vallagen föreskrivs om välfärdsområdesval. Dessutom kan välfärdsområdesfullmäktige meddela bestämmelser om valförrättningen. Proportionella val och, när så yrkas, även majoritetsval ska förrättas med slutna sedlar. Vid lika röstetal avgör lotten.

Vid ett elektroniskt sammanträde får val förrättas med slutna sedlar endast om valhemligheten är tryggad.

111 §

Avvikande mening

Den som deltagit i beslutsfattandet och lagt fram ett motförslag eller röstat mot beslutet har rätt att anmäla avvikande mening genom att reservera sig mot beslutet. Samma rätt har den som har föredragit ärendet, om beslutet avviker från beslutsförslaget. Reservationen ska göras genast efter att beslutet har fattats. En skriftlig motivering som har framställts innan protokollet justerats ska fogas till protokollet.

Den som har röstat mot ett beslut eller anmält avvikande mening är inte ansvarig för beslutet. En föredragande är ansvarig för beslut som fattats på dennes föredragning, om denne inte har anmält avvikande mening.

112 §

Protokoll

Över organens beslut ska det föras protokoll.

Över förtroendevaldas och tjänsteinnehavares beslut förs protokoll, om det inte är onödigt på grund av beslutets natur.

113 §

Välfärdsområdets tillkännagivanden

Välfärdsområdets tillkännagivanden ska göras kända genom att de offentliggörs på välfärdsområdets webbplats i det allmänna datanätet, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna, samt vid behov på något annat sätt som välfärdsområdet har bestämt.

Ett tillkännagivande ska finnas i det allmänna datanätet i 14 dygn, om inte något annat följer av sakens natur. De personuppgifter som ingår i tillkännagivandet ska avlägsnas från datanätet när den ovannämnda tiden går ut.

114 §

Tillgång till information i det allmänna datanätet

Väsentlig information om de tjänster som välfärdsområdet ordnar och om välfärdsområdets verksamhet ska offentliggöras på välfärdsområdets webbplats i det allmänna datanätet. I det allmänna datanätet ska åtminstone följande finnas tillgängligt:

- 1) välfärdsområdesstrategin,
- 2) förvaltningsstadgan,
- 3) budgeten och ekonomiplanen,
- 4) bokslutet,
- 5) revisionsnämndens utvärderingsberättelse,
- 6) revisionsberättelsen,
- 7) avtal som gäller samarbetet mellan välfärdsområdena,
- 8) koncerndirektivet,
- 9) de förtroendevaldas och tjänsteinnehavarnas redogörelser för bindningar,
- 10) uppgifter om grunderna för arvoden och ersättningar till de förtroendevalda,
- 11) uppgifter om avgifter som tas ut för tjänsterna.

13 kap.

Ekonomi

115 §

Budget och ekonomiplan

Välfärdsområdesfullmäktige ska före utgången av varje år godkänna en budget för välfärdsområdet för det följande kalenderåret. I budgeten ska välfärdsområdeskoncernens ekonomiska ansvar och förpliktelser beaktas. I samband med att budgeten godkänns ska fullmäktige också godkänna en ekonomiplan för minst tre år. Budgetåret är ekonomiplanens första år.

Ekonomiplanen ska upprättas så att den är i balans eller uppvisar ett överskott senast vid utgången av det andra året efter budgetåret. I balansen för ekonomiplanen kan beaktas överskott som beräknas uppkomma det år budgeten görs upp. Ett underskott i välfärdsområdets balansräkning ska täckas inom två år från ingången av det år som följer efter det att bokslutet fastställs. Inom denna tid ska också underskott som uppkommit under eller efter det år budgeten upprättades täckas. I ekonomiplanen godkänns målen för välfärdsområdets och välfärdsområdeskoncernens verksamhet och ekonomi. Målen ska stämma överens med välfärdsområdesstrategin.

Budgeten ska innehålla de anslag och beräknade inkomster som uppgifterna och verksamhetsmålen förutsätter. Dessutom ska den innehålla en redogörelse för hur finansieringsbehovet ska täckas. Finansieringsbehovet får inte täckas med långfristiga lån. För en investering kan välfärdsområdet dock ta ett långfristigt lån, om statsrådet har beviljat fullmakt i enlighet med 15 §. Anslag och beräknade inkomster kan tas in till brutto- eller nettobelopp.

Budgeten och ekonomiplanen består av en driftsekonomi- och resultaträkningsdel samt en investerings- och finansieringsdel. Av investeringsdelen ska förutom välfärdsområdets investeringar även de investeringar gjorda av välfärdsområdeskoncernen som är mest betydande för verksamheten och ekonomin framgå, och den ska basera sig på den i 16 § avsedda investeringsplan som de behöriga ministerierna har godkänt i enlighet med vad som föreskrivs särskilt.

Budgeten ska iakttas i välfärdsområdets verksamhet och ekonomi.

116 §

Bokföring

Välårsområdena är bokföringsskyldiga. På välårsområdets bokföring och bokslut tillämpas, utöver vad som föreskrivs i denna lag, bokföringslagen. På upprättande av välårsområdets bokslut tillämpas dock inte 4 kap. 5 § 2 och 3 mom., 5 kap. 2 a, 2 b, 4, 5 b och 17 § eller 7 a kap. i bokföringslagen.

Närmare bestämmelser om den balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noterna till dem som ingår i välårsområdets bokslut samt om tablån över budgetutfallet och verksamhetsberättelsen, koncernbokslutet och noterna till det samt om delårsrapporterna får utfärdas genom förordning av statsrådet. Dessutom får närmare bestämmelser om ekonomisk information om enskilda tjänster utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bokföringsnämndens välårsområdes- och kommunsektion meddelar, utöver vad som föreskrivs i 8 kap. 1 § i bokföringslagen, anvisningar och avger utlåtanden om tillämpningen av den förordning som utfärdas med stöd av 2 mom. i denna paragraf och om tillämpningen av 116—119 § i denna lag.

117 §

Bokslut

Välårsområdets räkenskapsperiod är kalenderåret. Välårsområdesstyrelsen ska upprätta ett bokslut för räkenskapsperioden före utgången av mars månad året efter räkenskapsperioden och lämna det till revisorerna för granskning. Revisorerna ska granska bokslutet före utgången av maj månad. Efter revisionen ska välårsområdesstyrelsen förelägga välårsområdesfullmäktige bokslutet. Fullmäktige ska behandla bokslutet före utgången av juni månad.

Till bokslutet hör en balansräkning, en resultaträkning, en finansieringsanalys och noter till dem samt en tablå över budgetutfallet och en verksamhetsberättelse.

Bokslutet ska ge en rättvisande bild av välårsområdets resultat, ekonomiska ställning, finansiering och verksamhet. De tilläggsupplysningar som behövs för detta ska lämnas i noterna.

Bokslutet undertecknas av ledamöterna i välårsområdesstyrelsen och av välårsområdesdirektören.

118 §

Koncernbokslut

Ett välårsområde som med sina dottersammanslutningar bildar en koncern ska upprätta ett koncernbokslut och ta in det i sitt bokslut. Koncernbokslutet ska upprättas samma dag som välårsområdets bokslut.

Koncernbokslutet ska upprättas som en sammanställning av koncernsammanslutningarnas balansräkningar och resultaträkningar samt noterna till dessa. I koncernbokslutet ska det dessutom ingå en finansieringsanalys för koncernen, i vilken anskaffningen och användningen av koncernens medel under räkenskapsperioden utreds.

Bokslutet för en välårsområdesammanslutning samt bokslutet för ett bolag som kontrolleras av välårsområdena eller av välårsområdet och välårsområdesammanslutningen tillsammans, sammanställs med välårsområdets koncernbokslut. Vad som föreskrivs i detta moment gäller också bolag som kontrolleras av välårsområdena och kommunerna tillsammans samt bolag som kontrolleras av välårsområdena och staten tillsammans. Ett välårsområde som inte har några dottersammanslutningar, men som är medlem i en välårsområdesammanslutning eller delägare i ett

bolag som avses i denna paragraf, ska i sitt bokslut ta in uppgifter som motsvarar ett koncernbokslut.

119 §

Verksamhetsberättelse

I verksamhetsberättelsen ska det ingå en redogörelse för hur de mål för verksamheten och ekonomin som uppställts av välfärdsområdesfullmäktige har nåtts i välfärdsområdet och välfärdsområdeskoncernen. I verksamhetsberättelsen ska också ges uppgifter om sådana väsentliga omständigheter förknippade med välfärdsområdets och koncernens ekonomi som inte framgår av välfärdsområdets eller koncernens resultat- eller balansräkning eller finansieringsanalys. Sådana omständigheter är åtminstone en uppskattning av den sannolika kommande utvecklingen samt uppgifter om hur den interna kontrollen, internrevisionen och riskhanteringen är ordnad och om de centrala slutsatserna.

I verksamhetsberättelsen ska det ingå en redogörelse för hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt för den gällande ekonomiplanens tillräcklighet för balanseringen av ekonomin. Dessutom ska det ingå en redogörelse för välfärdsområdets ökning av långfristiga lån samt investeringar.

120 §

Uppföljning av välfärdsområdets verksamhet, ekonomi och tjänsteproduktion samt produktion av information

Välfärdsområdet ska producera information om välfärdsområdets verksamhet och ekonomi för användning vid styrningen, ledningen och uppföljningen av välfärdsområdets verksamhet och ekonomi.

Välfärdsområdet ska trots sekretessbestämmelserna, i den form som krävs för interoperabilitet, till Statskontoret lämna de i 116 § avsedda uppgifterna om bokslut, delårsrapporter och kostnader samt de ekonomiska uppgifter som enligt vad som föreskrivs någon annanstans i lag eller med stöd av lag ska lämnas regelbundet. Välfärdsområdet svarar för att de uppgifter som lämnas är riktiga. Närmare bestämmelser om vilken information som ska produceras och om hur och när den ska produceras och lämnas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Finansministeriet svarar för ordnandet av det samarbete som behövs för definition av det närmare informationsinnehåll och de tekniska beskrivningar som krävs för interoperabiliteten för de i 2 mom. avsedda ekonomiska uppgifterna. I samarbetet ska delta representanter för välfärdsområdena samt representanter för de ministerier och andra ämbetsverk till vars förvaltningsområdes lagstiftning och uppgifter det hör att fastställa begrepp och definitioner som används i uppföljningen av och rapporteringen om välfärdsområdenas ekonomi. På basis av samarbetet utfärdas det årligen genom förordning av finansministeriet närmare bestämmelser om kodsystäm, tekniska beskrivningar och rapporteringshelheter som tillämpas på lämnandet av information under följande räkenskapsperiod.

För produktionen av annan sektorsspecifik information för uppföljningen, övervakningen och styrningen av välfärdsområdets verksamhet gäller särskilda bestämmelser.

121 §

Dottersammanslutningars och välfärdssammanslutningars informationsskyldighet

Välfärdsområdets dottersammanslutningar och välfärdssammanslutningar samt i 118 § 3 mom. avsedda bolag ska lämna välfärdsområdesstyrelsen sådana uppgifter som behövs för att

bedöma välfärdsområdeskoncernens ekonomiska ställning och beräkna resultatet av dess verksamhet.

122 §

Utvärderingsförfarande i välfärdsområden

Under de omständigheter som avses i 123 § i denna lag eller på social- och hälsovårdsministeriets initiativ enligt 27 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård inleder finansministeriet ett utvärderingsförfarande där staten och välfärdsområdet utreder välfärdsområdets förutsättningar att klara sina uppgifter såväl ekonomiskt som när det gäller ordnandet av social- och hälsovårdstjänsterna och räddningsväsendets tjänster (*utvärderingsförfarande i ett välfärdsområde*).

För utvärderingsförfarandet tillsätts en utvärderingsgrupp, vars medlemmar utses av finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, inrikesministeriet och välfärdsområdet. Efter att ha hört välfärdsområdet utser finansministeriet till ordförande för gruppen en person som är oavhängig av välfärdsområdet och ministerierna.

Utvärderingsgruppen lägger fram ett förslag till åtgärder för att sanera välfärdsområdets ekonomi och trygga förutsättningarna för att ordna social- och hälsovårdstjänsterna och räddningsväsendets tjänster. Välfärdsområdesfullmäktige ska behandla utvärderingsgruppens åtgärdsförslag och delge finansministeriet sitt beslut om dem för eventuella fortsatta åtgärder. Budgeten och ekonomiplanen ska göras upp så att välfärdsområdesfullmäktiges beslut om åtgärder genomförs. Verksamhetsberättelsen ska innehålla en redogörelse för hur åtgärderna har genomförts och om de har varit tillräckliga under räkenskapsperioden. Välfärdsområdet ska delge finansministeriet redogörelsen före utgången av juni året efter räkenskapsperioden.

Utifrån utvärderingsgruppens åtgärdsförslag och välfärdsområdesfullmäktiges beslut beslutar finansministeriet om tillsättande av en i 8 § i lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap avsedd utredare för att utreda en ändring av välfärdsområdet.

123 §

Ekonomiska omständigheter under vilka ett utvärderingsförfarande kan inledas

Finansministeriet kan inleda ett utvärderingsförfarande i välfärdsområdet, om

- 1) välfärdsområdet inte har täckt underskottet i balansräkningen inom den tidsfrist som anges i 115 § 2 mom.,
- 2) förhållandet mellan årsbidraget och avskrivningarna i välfärdsområdets koncernresultaträkning är under 80 procent två räkenskapsperioder i rad,
- 3) koncernbokslutets kalkylmässiga låneskötselbidrag är under 0,8 två räkenskapsperioder i rad, eller
- 4) välfärdsområdet har fått en i 15 § 1 mom. avsedd fullmakt att uppta lån eller beviljats tilläggsfinansiering enligt 11 § i lagen om välfärdsområdenas finansiering (/) två gånger under tre räkenskapsperioder i rad.

Gränsvärdena för de nyckeltal som avses i 1 mom. räknas ut årligen utgående från de koncernbokslutsuppgifter som Statskontoret tillhandahåller. Det årsbidrag som avses i 2 punkten i det momentet beräknas utan tilläggsfinansiering som beviljats med stöd av 11 § i lagen om välfärdsområdenas finansiering. Koncernbokslutets kalkylmässiga låneskötselbidrag som avses i 3 punkten i det momentet räknas ut med en formel där räntekostnaderna läggs till årsbidraget i koncernresultaträkningen och den resulterande summan divideras med summan av räntekostnaderna och de kalkylmässiga amorteringarna. De kalkylmässiga amorteringarna fås genom att lånebeloppet i koncernbalansräkningen divideras med tio.

124 §

Begränsning av behörigheten för välfärdsområdets myndigheter i vissa situationer

Efter det att finansministeriet har beslutat att ett utvärderingsförfarande i välfärdsområdet ska inledas och fram till dess att det har beslutats att en utredare enligt 122 § 4 mom. inte ska tillsättas eller ett beslut har fattats utifrån utredarens förslag, eller fram till dess att de åtgärder enligt 122 § 3 mom. som välfärdsområdesfullmäktige har beslutat om fortsätter, får en myndighet i välfärdsområdet fatta beslut som har betydande långsiktiga effekter på välfärdsområdets ekonomi eller som strider mot åtgärdsförslag som lagts fram av en utvärderingsgrupp enligt 122 § endast om det inte är möjligt att senarelägga beslutet av tvingande skäl eller på grund av ärendets brådskande natur.

Välfärdsområdet ska delge finansministeriet de beslut som avses i 1 mom.

Finansministeriet har rätt att på de grunder som anges i 140 § framställa en begäran om omprövning enligt 139 § och välfärdsområdesbesvär enligt 140 § över i 1 mom. avsedda beslut som en myndighet i välfärdsområdet har fattat. På finansministeriets rätt att anföra besvär över förvaltningsdomstolens beslut tillämpas 147 §.

14 kap.

Granskning av förvaltningen och ekonomin

125 §

Revisionsnämnden

Välfärdsområdesfullmäktige tillsätter en revisionsnämnd för ordnande av granskning av förvaltningen och ekonomin samt för utvärdering. Nämndens ordförande och vice ordförande ska vara fullmäktigeledamöter.

Revisionsnämnden ska

- 1) bereda de ärenden som gäller granskning av förvaltningen och ekonomin och som välfärdsområdesfullmäktige ska fatta beslut om,
- 2) bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som välfärdsområdesfullmäktige satt upp har nåtts i välfärdsområdet och välfärdsområdeskoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt,
- 3) bedöma hur balanseringen av ekonomin har utfallit under räkenskapsperioden och om målen och åtgärderna i ekonomiplanen är tillräckliga för att balansera ekonomin,
- 4) se till att granskningen av välfärdsområdet och dess dottersammanslutningar samordnas,
- 5) övervaka att skyldigheten enligt 89 § att redogöra för bindningar iakttas och tillkännage redogörelserna för välfärdsområdesfullmäktige,
- 6) för välfärdsområdesstyrelsen bereda ett förslag till bestämmelser om nämndens uppgifter i förvaltningsstadgan samt till budget för utvärderingen och granskningen.

Välfärdsområdesstyrelsen får avvika från revisionsnämndens förslag till bestämmelser i förvaltningsstadgan och från dess budgetförslag av en grundad anledning som gäller samordningen av välfärdsområdets förvaltningsstadga och budgetförslag.

Revisionsnämnden gör upp en utvärderingsplan och lämnar för varje år välfärdsområdesfullmäktige en utvärderingsberättelse som innehåller resultaten av utvärderingen. Välfärdsområdesfullmäktige behandlar utvärderingsberättelsen i samband med bokslutet. Nämnden kan även ge välfärdsområdesfullmäktige andra utredningar om resultaten av utvärderingen som den anser behövliga.

Välfärdsområdesstyrelsen lämnar välfärdsområdesfullmäktige ett utlåtande om de åtgärder som utvärderingsberättelsen ger anledning till.

126 §

Revision

För granskningen av förvaltningen och ekonomin väljer välfärdsområdesfullmäktige en revisionsammanslutning som till ansvarig revisor ska förordna en OFGR-revisor. På revisorerna tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter uppgifter som avses i denna lag. Revisorernas skyldighet att ersätta skada fastställs med stöd av lagen om revision inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (1142/2015).

Till revisor för välfärdsområdets dottersammanslutningar ska välfärdsområdets revisionsammanslutning väljas, om det inte är befogat att avvika från detta av skäl som hänför sig till ordnandet av granskningen.

Revisionsammanslutningen kan väljas för granskning av förvaltningen och ekonomin för högst sex räkenskapsperioder i sänder.

Revisionsammanslutningen och den ansvarige revisor som denna förordnat ska ha förutsättningar att verkställa revisionen på ett oberoende sätt och i tillräckligt stor omfattning. Om det inte finns förutsättningar för en sådan revision, ska revisorerna vägra ta emot uppdraget eller avstå från det.

Den som enligt 80 § inte är valbar till revisionsnämnden får inte vara revisor.

127 §

Revisorernas uppgifter

Revisorerna ska före utgången av maj månad med iakttagande av god revisions sed inom den offentliga förvaltningen granska räkenskapsperiodens förvaltning, bokföring och bokslut. Revisorerna ska granska

1) om välfärdsområdets förvaltning har skötts enligt lag och välfärdsområdesfullmäktiges beslut,

2) om välfärdsområdets bokslut och det därtill hörande koncernbokslutet samt verksamhetsberättelsen ger en rättvisande bild av välfärdsområdets resultat, ekonomiska ställning, finansiering och verksamhet enligt bestämmelserna och föreskrifterna om upprättande av bokslut och verksamhetsberättelser,

3) om de uppgifter som getts om grunderna för finansieringen av välfärdsområdet är riktiga,

4) om välfärdsområdets interna kontroll, interna revision och riskhantering samt koncernövervakningen har ordnats på behörigt sätt.

Revisorerna ska följa välfärdsområdesfullmäktiges och revisionsnämndens anvisningar, om de inte står i strid med lag, förvaltningsstadgan eller god revisions sed.

Om revisorerna upptäcker väsentliga missförhållanden, ska de utan dröjsmål informera om dessa i ett revisionsprotokoll som lämnas till välfärdsområdesstyrelsen. Revisionsprotokollet delges revisionsnämnden.

128 §

Statens revisionsverks granskningsrätt

Statens revisionsverk har rätt att i fråga om den statliga finansieringen granska lagligheten, ändamålsenligheten och effektiviteten i verksamheten och ekonomin i välfärdsområdena och sammanslutningar som kontrolleras av ett välfärdsområde eller av flera välfärdsområden tillsammans. Vid granskningen iakttas lagen om statens revisionsverk (676/2000).

129 §

Revisionsnämndens och revisorernas rätt till upplysningar

Revisionsnämnden har trots sekretessbestämmelserna rätt att av välfärdsområdets myndigheter få de upplysningar och ta del av de handlingar som revisionsnämnden anser vara behövliga för skötseln av utvärderingsuppdraget.

En revisor har trots sekretessbestämmelserna rätt att av välfärdsområdets myndigheter och av sammanslutningar och stiftelser som hör till välfärdsområdeskoncernen få de upplysningar och ta del av de handlingar som revisorn anser vara behövliga för skötseln av sitt uppdrag.

130 §

Revisionsberättelsen och behandlingen av den

Revisorerna ska för varje räkenskapsperiod avge en berättelse till välfärdsområdesfullmäktige med en redogörelse för resultaten av revisionen. Berättelsen ska också innehålla ett uttalande om huruvida bokslutet kan godkännas och ansvarsfrihet beviljas ledamöterna i det granskade organet och de redovisningsskyldiga inom organets uppgiftsområde.

Om revisorn konstaterar att välfärdsområdets förvaltning och ekonomi har skötts i strid med lag eller fullmäktiges beslut och felet eller den skada som uppkommit inte är ringa, ska det i revisionsberättelsen riktas en anmärkning om saken mot den redovisningsskyldige. Anmärkningen kan inte riktas mot välfärdsområdesfullmäktige.

När en anmärkning framställts i revisionsberättelsen, ska revisionsnämnden inhämta en förklaring av den som anmärkningen gäller samt välfärdsområdesstyrelsens utlåtande. Välfärdsområdesfullmäktige fattar beslut om de åtgärder som revisionsnämndens beredning, revisionsberättelsen och anmärkningarna i den föranleder. När välfärdsområdesfullmäktige godkänner bokslutet ska fullmäktige besluta om beviljande av ansvarsfrihet för de redovisningsskyldiga.

15 kap.

Välfärdsområdets verksamhet på marknaden

131 §

Välfärdsområdets verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden

När ett välfärdsområde sköter uppgifter enligt 6 § i ett konkurrensläge på marknaden ska det överföra uppgifterna till ett aktiebolag, ett andelslag, en förening eller en stiftelse (*bolagiseringskyldighet*).

Ett välfärdsområde sköter inte en uppgift i ett konkurrensläge på marknaden när

- 1) välfärdsområdet med stöd av lag som egen verksamhet producerar tjänster för välfärdsområdets invånare och andra som välfärdsområdet enligt lag ska ordna tjänster för,
- 2) uppgiften sköts i samarbete på det sätt som avses i 52 § på grundval av en lagstadgad samarbetskyldighet eller av välfärdsområdet samlat för flera välfärdsområdens del på grundval av en lagstadgad skyldighet och tjänsterna produceras som egen verksamhet för invånarna i området i fråga och andra som det enligt lag ska ordnas tjänster för,
- 3) uppgiften sköts i samarbete på det sätt som avses i 52 § och samarbetet inte behöver konkurrensutsättas enligt upphandlingslagen.

Välfärdsområdet bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden om det deltar i ett anbudsförfarande.

132 §

Undantag från bolagiseringsskyldigheten

Trots bolagiseringsskyldigheten får välfärdsområdet sköta uppgifter enligt 131 § som egen verksamhet, om det är fråga om

- 1) verksamhet som ska anses vara sporadisk eller ha små marknadseffekter,
- 2) lokalrelaterade administrativa stödtjänster eller stödtjänster av teknisk natur som välfärdsområdet producerar för sin dottersammanslutning,
- 3) tjänster som välfärdsområdet producerar för anknutna enheter som avses i 15 § i upphandlingslagen,
- 4) uthyrning av lokaler i huvudsak för användning i välfärdsområdets egen verksamhet och till dottersammanslutningar som ingår i välfärdsområdeskoncernen eller för användning inom sådan tjänsteproduktion där välfärdsområdet har konkurrensutsatt produktionen,
- 5) produktion av tjänster på grundval av anställning för dem som är anställda hos välfärdsområdet eller välfärdsområdets dottersammanslutningar,
- 6) verksamhet som direkt anknyter till skyldigheten att förbereda sig för undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen (1552/2011).

Trots bolagiseringsskyldigheten får välfärdsområdet dessutom sköta uppgifter enligt 131 § som egen verksamhet, om det i lag uttryckligen föreskrivs att välfärdsområdet får producera tjänster för någon annan aktör.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om tjänster tillämpas också på försäljning av varor i ett konkurrensläge på marknaden.

133 §

Prissättning när välfärdsområdet bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden

När ett välfärdsområde i de fall som avses i 132 § bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden ska välfärdsområdet tillämpa en marknadsmässig prissättning av verksamheten.

134 §

Beviljande av lån eller borgen eller annan säkerhet

Lån eller borgen eller annan säkerhet som beviljats av välfärdsområdet får inte äventyra välfärdsområdets förmåga att svara för sina lagstadgade uppgifter. Välfärdsområdet får inte bevilja lån eller borgen eller annan säkerhet om de är förenade med en betydande ekonomisk risk. Välfärdsområdets intresse ska tryggas med tillräckliga säkerheter eller motsäkerheter. Vad som i detta moment föreskrivs om säkerheter gäller inte kapitallån enligt 12 kap. i aktiebolagslagen (624/2006) och 12 kap. i lagen om andelslag (421/2013).

Välfärdsområdet får bevilja en sammanslutning som bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden borgen eller annan säkerhet för en skuld eller annan förbindelse endast om sammanslutningen hör till välfärdsområdeskoncernen, om den kontrolleras av välfärdsområdena tillsammans, av ett eller flera välfärdsområden och staten tillsammans eller av ett eller flera välfärdsområden och en eller flera kommuner tillsammans.

Välfärdsområdet får trots vad som föreskrivs i 2 mom. bevilja borgen eller annan säkerhet, om detta grundar sig på ett stödprogram eller enskilda stöd som godkänts enligt lag eller hänförs till en skyldighet att tillhandahålla tjänster som ålagts en sammanslutning eller stiftelse.

Välfärdsområdet ska dessutom beakta bestämmelserna i artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

135 §

Fastställande av de marknadsmässiga villkoren för överlåtelsen av eller arrendeavtalet för en fastighet som ägs av välfärdsområdet

Välfärdsområdet får överlåta eller för minst tio år arrendera ut en av välfärdsområdet ägd fastighet till någon som bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden genom ett anbudsförfarande för vilket det inte ställs några villkor. Anbudsförfarandet ska vara öppet och tillräcklig information ska ges om det.

Välfärdsområdet får överlåta eller för minst tio år arrendera ut en av välfärdsområdet ägd fastighet utan något sådant anbudsförfarande som avses i 1 mom., om en oberoende värderare bedömer fastighetens marknadsvärde eller marknadsmässiga arrendenivå.

Välfärdsområdet ska dessutom beakta bestämmelserna i artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

136 §

Skyldighet att tillhandahålla offentliga tjänster

För att trygga tjänster som behövs med tanke på välfärdsområdets invånares välfärd kan välfärdsområdet ålägga en tjänsteproducent som bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden en temporär skyldighet att tillhandahålla offentliga tjänster i sådana fall där marknaden fungerar bristfälligt. Innan skyldigheten åläggs ska välfärdsområdet reda ut om marknaden fungerar tillräckligt bra.

Skyldigheten att tillhandahålla tjänster ska åläggas skriftligen och de centrala villkoren för produktionen av tjänsten och fastställandet av ersättningen ska anges. I fråga om de ersättningar som betalas för att trygga tjänsterna ska dessutom Europeiska kommissionens bestämmelser om statligt stöd och allmänt ekonomiskt intresse beaktas.

Tjänsteproducenten ska väljas genom ett öppet och icke-diskriminerande förfarande. Om skyldigheten att tillhandahålla tjänster uppfyller definitionen av upphandlingskontrakt eller koncession i upphandlingslagen, ska förfarandet enligt den lagen iakttas vid valet av tjänsteproducent.

137 §

Tillämpning av konkurrenslagen

I konkurrenslagen (948/2011) finns bestämmelser om separat redovisning samt om Konkurrens- och konsumentverkets rätt att ingripa när ett välfärdsområde eller en välfärdssammanslutning, eller en sammanslutning som de har bestämmande inflytande över använder förfaranden eller tillämpar verksamhetsstrukturer som strider mot konkurrenslagen.

16 kap.

Begäran om omprövning och välfärdsområdesbesvär

138 §

Tillämpning av kapitlets bestämmelser

På begäran om omprövning och anförande av välfärdsområdesbesvär över beslut av välfärdsområdenas och välfärdssammanslutningarnas myndigheter tillämpas detta kapitel, om inte något annat föreskrivs särskilt. Om det enligt någon annan lag får sökas ändring i ett beslut genom välfärdsområdesbesvär, ska 139 § inte tillämpas.

På begäran om omprövning tillämpas i övrigt vad som i förvaltningslagen föreskrivs om begäran om omprövning och på välfärdsområdesbesvär vad som i lagen om rättegång i förvaltningsärenden föreskrivs om besvär.

Bestämmelser om sökande av ändring i beslut av en statlig myndighet finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden, om inte något annat föreskrivs nedan i denna lag.

139 §

Begäran om omprövning

Den som är missnöjd med ett beslut av välfärdsområdesstyrelsen, en nämnd eller deras sektioner eller en myndighet som lyder under dem får begära omprövning av beslutet. Begäran om omprövning ska behandlas skyndsamt.

Omprövning av ett beslut av välfärdsområdesstyrelsen, en nämnd eller deras sektioner eller en underlydande myndighet begärs hos organet i fråga. Omprövning av ett i 71 § 2 mom. avsett beslut av direktionen för något av välfärdsområdets affärsverk begärs hos den direktion som fattat beslutet.

Om välfärdsområdesstyrelsen med stöd av 97 § till behandling har tagit upp ett ärende som en underlydande myndighet eller en sektion inom välfärdsområdesstyrelsen fattat beslut i, ska begäran om omprövning av beslutet behandlas av välfärdsområdesstyrelsen.

140 §

Välfärdsområdesbesvär

Ändring i ett beslut som fattats av välfärdsområdesfullmäktige eller av en välfärdssammanslutnings fullmäktige eller stämma eller i ett beslut som välfärdsområdesstyrelsen, en nämnd, en direktion eller en tjänsteinnehavare meddelat med anledning av en begäran om omprövning får sökas hos förvaltningsdomstolen genom välfärdsområdesbesvär.

Besvär får anföras på den grunden att

- 1) beslutet har tillkommit i oriktig ordning,
- 2) den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter, eller
- 3) beslutet annars strider mot lag.

Den som anför besvär ska presentera de besvärsgrunder som avses i 2 mom. innan besvärstiden löper ut.

141 §

Beslut i fråga om vilka omprövning inte får begäras eller besvär anföras

Omprövning får inte begäras eller välfärdsområdesbesvär anföras i fråga om beslut som endast gäller beredning eller verkställighet.

142 §

Rätt att begära omprövning och anföra besvär

Omprövning får begäras och välfärdsområdesbesvär anföras av den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (*part*) samt av välfärdsområdesmedlemmarna.

I fråga om beslut som gäller uppgifter som sköts genom samarbete mellan välfärdsområden får omprövning begäras och välfärdsområdesbesvär anföras också av ett välfärdsområde som deltar i samarbetet och av dess medlemmar.

Ändring i ett beslut med anledning av en begäran om omprövning får sökas genom välfärdsområdesbesvär endast av den som framställde begäran om omprövning. Om beslutet har ändrats med anledning av begäran om omprövning, får ändring i beslutet likväl sökas genom välfärdsområdesbesvär också av den som med stöd av 1 eller 2 mom. har rätt att anföra välfärdsområdesbesvär.

143 §

Tidsfrist för begäran om omprövning samt besvärstid

En begäran om omprövning ska framställas inom 14 dagar och välfärdsområdesbesvär anföras inom 30 dagar från delfäendet av beslutet.

144 §

Delgivning av beslut till en part

Beslut delges parter genom vanlig delgivning enligt 59 § i förvaltningslagen.

145 §

Delgivning av beslut till en välfärdsområdesmedlem

Protokoll från välfärdsområdesfullmäktige, välfärdsområdesstyrelsen och nämnder samt välfärdssammanslutningens fullmäktige och stämma med tillhörande anvisning för begäran om omprövning eller besvärshanvisning hålls efter justeringen tillgängliga på välfärdsområdets webbplats i det allmänna datanätet, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna. Om ärendet är sekretessbelagt i sin helhet, publiceras i protokollet endast ett omnämnande av att det sekretessbelagda ärendet behandlats. I protokollet publiceras endast personuppgifter som är nödvändiga med tanke på tillgången till information. De personuppgifter som ingår i protokollet ska avlägsnas från datanätet när tidsfristen för omprövningsbegäran eller besvärstiden löper ut.

Protokoll från andra myndigheter i ett välfärdsområde och en välfärdssammanslutning än sådana som avses i 1 mom. ska på motsvarande sätt hållas offentligt tillgängliga, om myndigheten anser det vara behövligt.

En välfärdsområdesmedlem samt ett välfärdsområde som deltar i samarbete mellan välfärdsområden och en medlem av ett sådant välfärdsområde anses ha fått del av ett beslut sju dagar efter det att protokollet gjorts tillgängligt på välfärdsområdets webbplats i det allmänna datanätet.

146 §

Anvisningar för begäran om omprövning samt besvär

Till ett beslut i vilket begäran om omprövning får framställas ska det fogas anvisningar om hur omprövning begärs.

Till ett beslut över vilket välfärdsområdesbesvär får anföras ska det fogas en besvär

anvisning. Till ett beslut i vilket begäran om omprövning inte får framställas och över vilket välfärdsområdesbesvär inte får anföras ska det fogas ett meddelande om förbud att söka ändring. I meddelandet ska det nämnas på vilken bestämmelse förbudet grundar sig.

147 §

Fortsatta besvär

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Välfärdsområdet eller välfärdsammanslutningen ska utan dröjsmål publicera ett tillkännagivande om förvaltningsdomstolens beslut på välfärdsområdets webbplats i det allmänna datanätet, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna. Personuppgifter i beslutet ska avlägsnas från datanätet när besvärstiden löper ut.

Besvärstiden räknas från den tidpunkt då tillkännagivandet om beslutet publicerades. Om beslutet har delgetts en part separat, räknas besvärstiden för partens del dock från delfåendet.

I fråga om behörigheten att utöva välfärdsområdets besvär

148 §

Besluts verkställbarhet

Ett beslut får verkställas innan det har vunnit laga kraft. Verkställigheten av ett beslut får dock inte inledas, om begäran om omprövning eller anförande av besvär skulle bli meningslöst till följd av verkställigheten eller om det organ eller den tjänsteinnehavare som behandlar begäran om omprövning eller besvärmyndigheten förbjuder verkställigheten.

149 §

Sökande av ändring i beslut av Statskontoret

Omprövning får begäras av sådana beslut av Statskontoret som avses i denna lag. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

17 kap.

Särskilda bestämmelser

150 §

Beredskap för störningar och undantagsförhållanden

Välfärdsområdet ska med beredskapsplaner och förberedelser för verksamhet i störningssituationer och under undantagsförhållanden samt genom andra åtgärder se till att dess verksamhet fortsätter så störningsfritt som möjligt vid störningar under normala förhållanden samt under undantagsförhållanden.

151 §

Ikraftträdande

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas separat genom lag.

Nådendal den 29 juni 2021

Republikens President

Sauli Niinistö

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru